

B

706-

708.

ANNO DOMINI MDCCLXVI

1706

1707

1708

1709

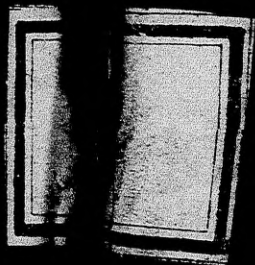
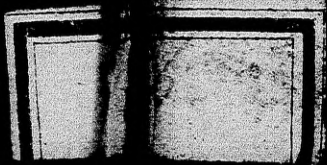
1710

1711

1712

1713

1714

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 706-8.

בנאות

דשא ורביצו דברי רז"ל לפי כונתנו מה ששנו על שלש
 עבירות נשים מתות בשע' לדת' על שאינן זהירות כנדה
 בחלה ובדולקת הנר • וטעם למנות אלנו כבר פירש כי
 חיה הראשונה קלקלה בחדרי בטנה כפרי עץ הדעת
 ומאכל תאוה אשר צוה ה' עליה לבלתי אכול ממנו •
 אי נמי שהנחש בא וכו' כדברי המדרש תלקה בחדרי
 בטנה מקור דמיה • ואת ראשה ואכניה כבדים עליה
 וכל אובל תתעב כפשה • וכניהיה משפט האיש בעל
 תאוה בלי מחסום האובל לשבעה וממלא כריסו מאכל
 הרבה שגורם לו חולאים קשים וכאמנים אשר למחלתו
 יגטרכו הרקות בלי מהודרות מהטבע אם ע"י הקוה
 ושאר בדרוי תרופו כפי מה שיגורון עליו חבמי הרפוא'
 או כי הטבע פועל חכם יגבר על החולי מעצמו ויכיר
 הכחות הרע ההוא המותריי ממנו ע"י וקת כחולו מעים
 הו' הקיץ או בטחורים אשר יטיפו ויריסו ממנו הדם
 השקוריי

השקוריי הבלי מעוכל ומזוקק מהטבע הדומה לדם נדה
 שהוא הרקת הטבע לחלפתו כנשים מבאנשים • ועכ'
 דרש ההוא גלילאה עליה דרכ חקדא אמר הק' בה
 רביעית דס נתתי בכס שחיי האדם תלוים ברכיעית
 דס בדבר מספיק ולא מותריי • על עבקי דס הזהרתי
 אתכם להסתפק בהכרחי כפי צורך חיי האדם כדי
 לחיות כריי' לעבודת בוראו • ראשית קראתי אתכם
 כדכתיב קדש ישראל לה' ראשית תבואתו ועכ' קדושים
 תהיו והל' תפנו אל המאכלים המותרים ואל תענוגות
 בני אדם אשר כל המרבה בהם תבואהו שואה לא ידע
 אם דרך טבע או דרך תגמול • וזהו על עבקי ראשית
 שהיא החלה דכתיב ראשית עריקותיכ' וכו' ויהיו לנגד
 עיניך לזכרון דברי אליה אל האלמנה אשר צוה עליה
 אלישע לעשות לו עוגה אחת קטנה אשר הכפיקה לו
 כל הימים אשר גר אתה בבית • נשמה נתתי בכס
 הקרויים נר כדכתיב נר אלהים נשמת אדם להאיר
 לפניו לגשת אל האלהים אשר נתנה לו כעליית קיר
 קטנה בלי חמדת המותרות השמיט אור לחשך • על
 עבקי נר הזהרתי אתכ' לחפש בנרו' כל טמון בשורייני
 דלכ דבעינא תלת העין רואה והלב חמוד כדי לשים
 העקוב למיסור ויהיו נר לרגלו דברו ואור התור והחכמ'
 פנכ לנתיבתו וכוה אם אחס משמרים הג' מצות הללו
 בחייכם אף כי אחרי המות שארית טוב יהיה לכם •
 ותחיו חיים שאין להם קצבה ואין אחריה' מות ואם לאו
 הרע מפקיד את עצמו והריני נוטל את נשמתכם פנ'
 תהיה

תהיה השפחה גוברת על גבירת' ותרגו הארץ בהפוך
עליו כתרי בראשית' וכמעט שבפירו' שמן למאור אשר
עשה מהרר מרדכי דאטו' זל נטה לזאת הכוונה באומ'
כי כנ' מצוות הללו שנצטווה האשה רמו אל ג' דברים
אשר תעשה הנפש החיונית לטוב לה כל הימים עם
הנפש המשכלת בעלה ואישה והם הא' להתרחקמן
המותרות כי בזה תהיה ראויה לשרת הנפש המשכלת
בעלה ולא באופן אחר כי קדוש הוא והיו מצות דהי'
ב' שאף כמה שנהכאת מן העולם הזה לצידיך גופ' יהיה
לשם שמים לא להתענג באומ' זל על פהוק ככל דרכיך
דעהו וזהו הפרשת חלה • והפרשה זו תהיה מר' שית
עדיקותיכם ר"ל שיקטנתו ירגיל את עצמו לכויין לבו
לשמים בכל מעשיו ג' שתהיה נכנעת אל הנפש
המשכלת אשר היא הנר ולא תהיה לה כי אם לעוד
באופן שתהיה שלהבת אורה עולה מאליה ותזכה
להכנס ביום השבת והמיחה לחיי עד • וכאשר הנפש
החיונית שלש אלה ת' נסה תקנה לה מן הנצחיות אשר
לנפש המשכלת ועלתה אל האלהים גם היא גם עליה
ואם אין תמות בשעת לרחה שתכרע ללדת ולהוציא
מופסה הנפש המשכלת והיא כמו רוח הבהמה תפקד
בהפקד הנוף • אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם
יחיוק בה כי גם הנפש המשכלת שהוא האיש מצווה
עליה ועליו גם כן מוטל לאמור וליעץ בתוך ביתו שהוא
הנוף בעודו בעולם הזה שהו' ערכ-שבת כאשר יגברון
עליו מחשבות התאוות עשרת' ערכתם הדליקו את הנר

והמעשר

והמעשר היינו חלה • ערכתם היינו דרה • הדליקו
את הנר היא עצמה הדלקה ועוד לחוק שתהי' שלהבת
עולה מאליה בטבע אהבה וקנאה להיות טובה וזכה
נחה שקטה הנשמה בעולם הזה ובבא • ואלו הם
הקיימים שמכר הזקן אבינו לרחל אשתו אשת חיל
עטרת בעלה חלה • ואשת חן היודעת לשמור אלנו
תתמוך כבוד ותהיה שלטת לעשות חיל באפרת' ולקנו'
שם ובכל אשר תפנה תשכיל • ואחרי הודיע ה' אותנו
יחס הזוגים האלו והמצות המוטלות לשמור ולעשות
האירה פניך באותיות האשת חיל אשר זכר אדונינו
המלך בחתמו' הכרו כאשר ידענוך וכאשר הית' הכונה
ואתה תקום ותבין כי האשת חיל שהיא עטרת בעלה
והיא האשת חן אשר תתמוך כבוד • יען כי החן אף
גם זאת שהוא מתת אלהים לאדם ולא יוכל מלמד חכם
להדריך וללמד אדם עליו כי אכן רוח היא באנוש
לכונן דרכיו באופן שימצא חן ושכל טוב בעיני רואיו
מ'מ' נמו ונאמרו שהוא קובץ על שני דרכים • הא'
לכויין רצונו ברצון האיש אשר יבקש למצא חן בעיניו
ולהלך בדרכיו ולשרת אותו בכל מה שיוכל ישכיל פיהו
ומעשהו אליו • שנית מה שיעשה יעשנו באופן שיראה
בעיניו שהטבע יעזור אותו ובנקלה יפנה אל אותה
עבודה בשמחה ובטוב לבב • לא באיש העובד עבודת
פרך בכבדות עצומה שעבודתו כברייה אל האיש אשר
יקבל העבודה היא בראותו הכבדות והדאגה אשר
לעובד בעשותו אותה • כן אשת חן אשר תשכיל

עבודתה

עבודתה אל בעלה ותבקם למצוא חן בעיניו שמים לה
תשמור כי כזה מצא חן וחסד לפניוהם ראשונה כי
אשר תשרת אותו תכוין להשכיל ללכת בדרכיו לעונג
אותו בכל מה שמוצא בהם קורת רוח אם במאכל פת
בגוונין משתנו אם בתכונת נפש ובדרי ביתו וכל מאטצי
לבה ורעיוניה תשמור ותכוין לעשות כל אשר ייטב
בעיניו שנית שכל מה שתעשה לפניו יהיה באופן
נקל בטוב לבב ונפש חפזה בלי התפעלות וקושי באלו
מה שעושה בטבע חפזל את כל המעשה בכפי מאורו
וזמנות ונקיות בכל אשר תכונה כי כזה ייטב לה כל
הימים אשר יחדיו יהיו תמים ובאשר תחשוב האשה
שהאים בעלה הוא אריזיה אשר נחן לה ה' בדרך אשר
על המדינה יחלין וינזה וכל בני מדינתו ליוכרעון
כל ברך ויכנעו לו לעבוד עבודתו לא תהיה בעיניה
עבודתו וכרייה וחשמור אורחות דרכיה להבין בעדיה
למצא חן בעיניו בשמים שאמרנו שאם לא תשמור
לעשות ארחות דרכו על קדר ואופן אשר יהיה רצו
לפניו אף כי תעשה בכל תוקף כל עבודה זרה וקשה
בבית ובמד' לא תמצא חן בעיניו ותקלקל במקו' הראוי
לתקן וכעבו' העגלה חטא' תמשוך עליה איבה ושנאה
ולעולם לא תמצא קורת רוח היא כבעלה ובעלה בה
באופן שכל ימיהם יהיו בצער וטוב שבת על פנת
גג ובמקום ציה ושאנן מקום הרגיע' לילית מבית חבר
חונן זה כי יהיו שניה' ערומים מכל טובה וואת התור'
שהארס ג' עם בוראו ישכיל מעשהו בשתי' זו שאמרנו

כדי למצא חן בעיניו כנח אים זדיק אשר מצא חן
באופן נפלא בעיני אלהים אשר לא קם כמוהו לפניו
ולחאריו טעם פלילו' ער קומו למצא חן בעיניו בשמורו
שמים לו בכיוו' ישר באופן שאף גם זאת שגום קלקול
לדורו תקן במה שקלקל וחן וכבוד יעשה מורה וזה
שכמו שהעידו זל וכתב הדבר החכם כמ' הרר יוחנן
אלימאמו זל מארס עד למך הפני עניים ודלות' ועמלס
בארמה לא הרעו מעשיהם לקלקל כומה ובחמה אשר
בכפיהם יען כי מיוס שנתקלקלה הארמ' עבור הארס
קץ ודרדר תצמיח וכעיר פרח הארס מוכל את עשב
הארץ בזעת אפו ובעבודה רבה ואחרי שבא נח
איש הארמה שידע בטבע הארץ ותקן בחכמתו מה
שקלקל ארס בתקן להם כלי חרישה וגבר בחכמתו על
רוע הארמה והולידה והצמיחה ונתן לחם לזרע מאה
שערים וגם כל פרי יצמח בעתו ועלהו לא יכול מפני
ידיעתו וחכמתו אשר ידע לטעת במקום הראוי לטעת
וכחויא טוע' אתה ארץ וידע שמלא קנה ודע פלו' ראוי
לטעת ולרוע אותו במקום פלו' ואילן פלוני ראוי לטעת
אותו במקום פלוני כפי טבע המקומים ועבע הארמה
השמונה היא אם רזה וכפי העבודה אשר יפקידנה
ויעבר אות' לרגעי' כפי עלו' תקיעו' בשמים באופן שכל
אשר יעשה יצליח וכוזה עשתה פרי למעלה והעשירו
ובתיהם שלום מפקד ולא שכט חלילה שארר את הארמ'
עור עליהם ע"כ בעטו בה' ומלאה הארץ חמק מפניהם
על דרך וישמן ישורון ויבעט' ונח מכל זהתמי' היה

בדורותינו הולך בתומו צדיק ואף כי בחכמתו העמיד
הוא וכל בני דורו לא גבה לבו ולא רמו עיניו להנשא
אחור מתמימותו ומצדקתו כמו שהכתוב מעיד עליו
היותו צדיק תמים וככל אשר יתהלך יראת ה' על פניו
ונת האלהים התהלך נח * והנה הצדק היא מדה
מעולה והגובה היא הנותנת לכליחי חקו והיא האמת
בעצמו ואין מדה שיוכל האדם להדמות ולהדבק עם
קונו כמוה כי ה'אלהים אמת וחותמו אמת ואמת וצדק
כל אורחותיו צדיק וישר הוא * וזה הדרך הראשון
ששמר למצא חן עם בוראו * ואולם הדרך והאופן הב'
הוא התמימות שהכתוב מעיד עליו תמי היה בדורותיו
וזה האופן השני שאמרנו שהוא לעשות מעשהו באופן
קל כשודרך מעגלי הטבע והמציאו' כל ימעדו קרקוליו
באופנים ודים וככרים אשר לא נזה אותם ורחוקי המה
מכל שלמות * והוא האיש ההולך בנתיבותם חושב
למצא חן בעיני ה' כנח וירחק מן החן כרחוק מזרח
ממערב כמו שתחשוב האשה שאינה שומרת קדר זה
למצא חן בעיני בעלה במה שתגיע ותבקף עצמה ולא
די שלא תמצא חן אבל תוסיף לראגה עוד וכל היום
תתרחק מן החן ומן הרחמים והחקה וע"כ אמ' הכתוב
מתהלך בתומו צדיק אשרי בניו אחריו * פירוש האיש
ההולך בתומו כיושרו כפי תמימו הטבע צדיק והשומר
אשר ישמור מדת הצדק ויקסור שתי המעלות השלה בכל
מעשיו צדיק הוא כל ימוט לעולם ואשרי בניו ההולכים
בדרכיו אשר ילמדם דרך זו יעשו וידרכו בה כדי לקנות

חיי העולם הבא * וזו היא הנזוזה המעולה שיוכל
אדם לזוות את ביתו ובניו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות
צדקה ומשפט * כי כזה האופן ימצא חן וסכל טוב
בעיני אלהים ואדם ואם אל זה יביט גם כן הבט' סכל'
כל אשר יחדד לשמור בריחו' נוכח וספן חיים ולהאריך
ימים ישמור פיו ולשונו בצדק ותמים ממחכל תאוה
לבלתי הרבות לאלו מאכלים ומעדנים אשר יבאו בגוף
האדם לזרה ולא להחליף תמורת הכתך כמו שהוא
הכוונה באכילה בעצם וראשונ' והאיש החפץ להאריך
ימים צריך שישמור שמה שיבא בפיו יהיה דומה לכתך
בכמות ואיכות מבוטל כתמים ובפשיטות ולא מורכב
ממעצמים מתוקים חדים או חמוצים כאשר ינהגו
האוכלים למעדנים לשובע גופם ותאותם יביא להרבות
פרט אכילתם ולהפעיל איכות טבעם ולגרום תגבורת
הליחות חמימותם או קרירותם עד שלא ינטרנו
להם ההרקות ויהיו הרופאי' בני ביתם רק שילכו להם
בלא עתם ויצאו מן העולם ואפילו חגי תאוות אין
בידיה' וכן משפט השטופי' בומה שיגרמו להם חולאים
רעים קשים ונאמנים ובסוף תאוותם יגרום להם חולשת
סגולת כח הכבד בכח הזון שגורם ההדרוקן הנקרא
אידרופיקיאה כמו שאמרו ז"ל קימן לעכירה הדרוקן *
וזלתי שמו אל לבם שתים אלה האדם ואשתו במאבלם
היתה אכילתם מעץ החיים אשר היה אכפרי להם
ולא נמנע כי פרוי מתוק וראוי להיפך דווקא אל הכתך
כפי טבעם או קודם החטא ולא היתה אכילתם מעץ

הדעת טוב ורע אשר הוא מאכל תאוה למראה עיניהם.
כפי פתו הנחש הכרוך עליו אשר בלא דעת יתפתה
בו האיש אשר בשרירות לבו ילך למען הכפות הרוע על
הנמאה.

ואחרי

שהודעתך כלל גדול בתורה והדרך
אשר ילך בה האדם למצא חן ושכל
טוב בעיני אלהים ואדם הן נפש האדם עם גופו הן
האשה עם בעלה הן האדם עם בוראו והדבר הזה
חקרנוה כן היא בלי שום ספק ומנויה ונמורה בין
כתות החכמים אין חולק בדבר. נא נא לקראח
האשת חיל אשר דבר בה מלך חכ אשר לא קם כמוהו
והם פרטי הכלל שאמרנו.

אשת חיל

מי ומצא ורחוק מפנינים מכרה. אמר
כי מצויחותה קשה וכפלא שתמצא אשה
בכל חלה שכל אורחותיה תפלאם בדק ותמים עם
בעלה למצא חן בעיניו ולעשו חיל בכיתו כפי הכוונה
האמתית. וכן קשה המציאות האיש חיל אשר ישמור
גלמו ויתהלך בתומו נדיק עב בוראו ועם הכריות ועם
עצמו והגם כי שתי' לו היש ואשה הם אפסרי המציאו'
אעפ"י שאשה בכל חלה לא מצאתי מאותם הכתובים
על קבר הישר. מ' מאדם אחד מאלף מצאתי ומנו
נח אשר הוא יחיד נדיק תמים בדורותיו שלם בכל מיני
השלמות והוא לכדור ראוי להתעט' בעטרה או שעטרה
לו אמו אימ' עילאה אשר שם גוה' את הברכה והיה
לאת ולמופת לכל בני העולם למען ילמדו לקח ויביטו

אל

אל נור חזכו.

בפח בה לב בעלה ושלל לא יחקר אמר שבעל
האשת חיל בוטח ונשען עליה מפני תואריה
אשר נדקו ויחד ומצאה חן בעיניו ולא יירא ולא יפחד
מומנה משום דבר לא מכשרו' ונציעו' גוכה ולא מחקרן
מומן וזוכי כי כל אשר לו נתן בידה ולכו בטוח. מפני
מעלת מרת הנדק שבה. וגם כי כל עשתנותיה כונות
אליו ואל ביתו ואל ממונו ואל כבודו כי לא תעשה עמו
רק טוב. והיא חילים תגבר שלא לבר תשמור מה
שבעלה נתן לה באופן מעולה. אמנם השגחת' תשוטט
על המופקד בידה לחלק אותו במשפט ונדק עם בני
הבית כפי הצורך והמקו והזמן ותעשה שלל לא יחקר
לעולם כי לא תמתין שיחקר שום דבר עד כלותו כי
תקדים השעה ותחיש לפקוד אותו כדי שבעלה וביתה
לא יקבלו נזק ובושת אם בחקרן השלום אם בקנייתו
יותר מדמיו מפני רוחק השעה באופן שהבטחון אשר
לבעלה בה לא יכזב ולא ישקר בשתים חלה ולא בדבר
אחר קטן וגדול כי כל כך קשורה בבעלה ולכה כרוך
אחריו כי לא תשנה את טעמה.

גפלאחור טוב ולא רע כל ימי חייה. והקדר הזה

תשמור כל ימי חייה וכשום זמן מהומנים לא
תסוג אחור אם מפני היגיעה או דבר אחר. אמנם
לעולם שתמיד בטובה כגמול עלי אמו שנכנע אליה
ולעולם קטור בדריה כי שם ימקתו ומוזנו כי היא תכנע
לעבודת בעלה ותשיבו לו גמול טוב בעבור שכטח בה

ב א i 2 וכשום

ובשום עתה מן העת' כל ימי חייה לא תשר' את מנהגה
ולא תשקר כאלוף נעוריה וכמו כן נפש האדם באדם
צדיק תמים השם דרכיו בתמימות ולו בקניין מעלת
הצדק בטח לבו כי לא יעש' עול ויקלקל אורחותיו בשום
זמן ובשום עתה שבעתי' כי הדבר הקנוי לאד' בחכמה
והרגל רב הוא בטבע שני והטבע לא ישתנה היהפוך
כושני עורו וכמר חכרכורותיו ששם לו בטבע כן איש
צדיק לא ישנה ויגרע צדקתו בשום זמן מהזמני' ואף גם
זאת כי יכולתו שואה עת ופגע לבו בטוח בה' ששלל לא
יחקר וגומל הוא את נפשו בצדקתו כל ימי חייו ויכחט
באלהים בגמול עלי' אמו שכל דבר שיקרנו קובץ חור
הוא אליה כי לבו בטוח שלא לבד מווכותיו יתן לו כי גם
שמור ישמרכו מכל פגע כי בזה יראת אלהיו על פניו
תמיד תהיה וישכח ויודה לפניו על הטובה ועל הרעה
כמאמר אדונינו המלך כוס ישועו' אשאל וכשם ה' אקרא
צרה ויגון אמנא וכשם ה' אקרא ותמיד יעמוד בצדקתו
ולא ישים תפלה לשהים בשום זמן מהזמנים ואילו שמו
דרך וו האדם ואשתו לא היו גורמים הרעה הגדולה
אזר באה עליהם וקלקול קדר הכריא' להיות' בראשונה
כאלהים וככני עליון שהם ששים ושמים לעשות רצון
קונם ותאותם לא היה גורם להם לנטות ימין ושמאל' .
אכן אחרי הנכסום אחר באדם הבהמי הנכר' מאדמה
פתו ופקק מהם טפע ברכה ונפלו כאחד השרים
העליונים ממדרס שמו אל אחת הפחתים מן הקצה אל
הקצה .

דרשה

דרשה זמר ופשתים ותעש כחפץ כפיה . אמר כי
האש' חיל כדי שיהיה לעול' נכון לכה כבעלה
ורוח תעתועים מהמושל והמפתה אשר יפתה כל איש
אשר בשריריו הכטלה יהלך וכדי שלא יעבו' עליה הרוח
אשר לא ינוח כי אם אל הפונים דויתנה לרעות זאן
פזורה ונפש שוקק ותאכ אל הכטלה להשמר מן הדבר
הרע הזה היא מעצמה פנתה לעשו' מעשה בידיה וכל
מלאכה הראויה לה ודרשה זמר ופשתים והם הדברים
אשר תתכסה בה היא ובעלה וכיתה ומהם עשת' כחפץ
כפיה שמלות וקדינים ללבוש ולהתכסות בקרה וכפי
הצורך היומיי וכל זה מהתעוררות עצמה מבלי שיצטרך
שבעלה יעוררנה ויקינז' לשום דבר וכל זה מטוב וזכות
שכלה ודקקות' למלאת רצון בעלה וכל חקרנו מהמושל
עליה כדי שלא יקבל נזק ובזיון וע' כ'על מטצב' כלילות
חושבת מחשבות לעשות בזמר וכפשתים דברי' הגונים
לו ולה כפי צורך הזמן ועתותיו . וכן יעשה האדם כדי
לעמוד בצדקתו ולא יבא לידי שמץ עביר' ועון להרחיק
ממנו הכטלה שלא לבד היא מביאה לידי פעמוס ולידי
זמה ועון כדברי חכמינו זל' אלא שגם היא אם ושורש כל
העבירות וע' כ' אמ' הכתו' כי יצר לב האדם רע מנעוריו
והיצר הרע הזה ראשון דרכו לבמ' אל הכטלה כי ממנה
ימשך כל רע וכל דבר מגונה הן באנשים הן בנשים .
על כן אשרי אדם המתרחק ממנה ומתעקק כחכמ' או
מלאכה ויהיה נהנה מיגיע כפיו ואשרי מי שיבחר לו
מלאכה הגונה כשרה ונקייה כזמר וכפשתים כי טוב

ב ב ג ג ג ל

לו ואצרי בניו אחריו כמאמר הכתוב יגיע כפיך כי
 תאכל אשריך וטוב לך • ואמרו קדמונינו גדול הנהנה
 מיגיע כפיו מירא שמים וכו' ואמרו במדרש כראשי רבא
 אמר רבי ירמיה חביבה היא המלאכה מזכות אבות •
 שזכות אבות הצילה ממון וזכות מלאכה הצילה נפשות
 וכו' ומי גרס חטא קדמונינו כי אם הבטלה וכאומרם אל
 טראה הנחש שהיו עסוקים בדרך ארץ וכו' וה' אהים
 מתן לו לשון למודים בחכמה לקרא סמות לכל החיה
 והבהמה כפי גדר יחס הטבע עמה כדי שירים שכלו
 לקרא בשם לכל שאר היצורים אשר במציחו ולהשכיל
 גדולת מי שאמר והיה העולם וגם שמו בגן כמאמר
 הכתוב לעבדה ולשמרה ולא ליטב בדר בטל ולפנו לבנו
 לבטלה וליתן מקום להצליח מעשה שטן אשר מרחוק
 עיניו יביט לכל העומדים על שמריהם בטלי' ולהענותם
 מן הדרך אל אחת מן הפחתים אשר כרה ויחפרהו ומי
 יפתי יסור ויכול כמהר צפור אל פח :

חיתא כאוניות קוחר ממרחק תביא לחמה •
 אחרי שבתחלת מעשיה התעוררה מעצמה
 לדרוש ולבקש לעשות כפשתים וכזמר לצורכה ולצורך
 ביתה והצליחו מעשה ידיה • ראתה כי טוב לה
 ושיחזיר לביתה תעלת לעשות גם כן מהפשתי' והזמר
 פחיתה וקנות אותם במקום שנמכרו' כוול ולעשו בהם
 בחפץ כפיה המלאכות והאריגו' אשר ידעה בהם כדי
 שיתוכל למכור ולהתכר כס במקו' אחר שימכרו כיוקר
 כפי המקומות ויטביהן באופן שמהר יוח אשר תעשה

בהם

בהם תרויח מה שהיא לצורך ביתה מדי שנה בשנה
 כמו שעושים הקוחרים המביאים כחורתם ממקו' למקו'
 באניות ולוקחים כוול ומוכרים ביוקר ובהגיע' א מחו
 חפצם לא יזווו ממקומם ושם מוכרים את החורתם כי
 אכשים כנענים באים להם א אניותיהם לראו' כחורתם
 כן השסת חיל לא תזוו מתוך בית' וממרחק תביא לחמה
 ותמכור בביתה המלאכות שתעשה אל הקוחרים אשר
 מארץ רחוק' יבאו אליה לשמע און שמעו ולמרח' עיניהם
 יראו טוב יופי המלאכות ויקר תפארת פעולותיה' ויהי
 בראותה שרכים קופצים למעשה ידיה תכסוף ותשכיל
 בהשתדלות עגום לעשות הרבה מהם •

וחקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה •
 בעוד לילה אשמורו' קדמה נתקן כמהר' וכו' ריו'
 עגום צורך צורכי בית' ולחם חקם התמידו בקדר כפלא
 לחם לפי הטף מדיו' ביומו כדי ששום אח' מהם לרגל
 המלאכה לא יקבל צער וזק • ולכן אשמורת קדמה
 ותתן טרף לביתה היומיו' וחק לנערותיה כחלק להם
 בפרטות מה שראוי שיעשו כיום ההוא וכזה הוראה על
 גורל שכלה שמפני ריח המלאכות אינה מנחת מעשות
 המסודר עליה בהנהג' ביתה וצרי' בעלה וכל עבודתו
 וגדול כמותיה ונערותיה על הוריות ויהוהירות להיות
 כמוה לקום בעוד לילה לטוות ולעשות ולעקו' במלאכה
 חק קבוע יום ליום וביעו' • וכן יעשה האיש נדיק
 ההולך בתומו עם אלהיו להתעסק במלאכתו מלאכה
 בקייה ולשמח בה ולהשתדל להרויח כדי להביא טרף

ב 1 2 3 ביתו

ביתו ולחם חקם • ולא בזה כיח חקו עם אלהיו מירי
יום כיומו ולקום בעוד לילה אשמורות להסתחוו ולהודו
לאלהים וכמאמר ארוכנו המשורר חנות לילה חקום
להדות לך וכו' וגם לצוות ולורו בניו וכני ביתו וחניכיו
לעשו כמנהו וכזה יגדל שכרו שמלמד דעת את הילדים
והאנשים אשר לרגלו להיות וריוס ווהיריס ווריוות
מביאה לידי טהרה ומועם שריית השכינה •

ומה שדה ותקחה מכרי כפיה נטעה כרם • אמר
שמרויח המלאכה שהרויחה האשה החפובה
והחכמה הזאת חסכה וזוממה בדעתה כי טוב לקנות
שדה שיוכל לתת לחם ביתה מבלי שיצטרך לה להביא
לחמה ומוזכותיה מארץ מרחקים כי לפעמי' לא ימצאון
המוזנות כי אם ביוקר וטוב הרויח קבוע ואם הוא מעט
מהמרובה בלי ירוע' ולזה זממה כלכה כי טוב לה שליש
מעוטיה אשר תרויח במעשה ידיה שליש בצמר וכפטי'
אשה בהם תשתדל ותכבן להרויח • ושליש לקבנו' זרכי
ביתה הצרכים • ושליש לשים מן הגז עד כי ירבו
ותקבה בהם השדה אשר זממ' וזהו זממה' שדה ותקחהו
אח' כי לא הלכה תכף ומיד לקנותו ולהוציא בו כל
מעוטי' באופן שתשאר נקי' ולא תוכל להתעסק בסחור'
ובעשיית המלאכה' כי גם בית' תתפעל בזה דק יום ליום
הביע ותשים מן הגז חלק מה ופרוטה ופרוט' מצטרפת
לחשבון גדול עד שכמושך הימיו' עלה לידה' ומחשבון לבה
וכן ראתה כי טוב היוות לה כרם חמד לצורך בית' ומכל
זה לא קפצה מיד בבהלה לקנות או ליטע כרם אלא
מכרי

מכרי כפיה שמה מן הגז דמי ההוצאה ונטעה כרם
בחלקי השדה שקנתה • והיום נטעת בו חמש
או שש זמור' ולמח' כמו כן באופן שלא יקבלו התפעלו'
ביתה ומעשיה מרוב ההוצאה שתעשה כפעם אחת וכן
יעסה האיש שלא יהיה נכהל להון ורחב לבב לחמוד
ולאכופ' שדות וכרמים באופן שיכירו אותו ממנהגו
וסדרו עם אלהיו ועם ביתו' כי טוב מעט ביראת ה' וטוב
ארוחת ירק ואהבה שם מן הכריות ומן המקום משור
אכוס ושנאה בו כמנהג כל אים אשר יהיה נכהל להון
ולא יכוח ויטקוט להרכות נכפים בדאגה כי אם שדות
וכרמים לרוב יהיו לו לא יוכל לשומרם ורכים לחומי' לו
אם מפני הקנא' או התאוה או דבר אחר עד שימנעוהו
מעשות חקו וירבה הון לא לו וההורה רבה זריב' לזה
האיש להסתפק כמה שחננו כוראו ויחגור כעו מתני'
ויאמן זרועותיו לבלתי עכור ולכרוך גדר פן תהיה זאת
עליו לפקעה ולמכשול עון • כמו שעל זה שמה מחכום
לרעיוניה האשת חיל אחרי קנות' השדה ונטעה' כרם
ההכרמיים והנאותים לה לבלתי קנות עוד שדו' וכרמי'
כי אך יהיו למותר ועל זה אמרה חגרה וכו' •

חגרה כעו מתניה ותאמן זרועותיה • ואגר' כואת
לם למעלה ותפאר' שלא לעזוב סחורת' ומעשה
ידיה לעשות ככראשונה בזריות עזוס כפעולותיה
ראתה סימן ברכה והצלחה וגם טעמה וכו' •
טעמה כי טוב קחרה לא יכבה כלילה נרה' גם כי
בני בית' עומדי' כל כך כטובי וגם בזה מקרה

זמנה כל בטלה ועגלו ומגדלת נערותיה על טוב קדר
זריותו וע"כ לא יכבה בלינה נרה התמיד לפרו מנהג'
כן יעשה האיש שמפני עושר והון עתק לא יניח את
מלאכתו אשר הנליח בה ואף כיוקין לא יקור ממנה
הוא בעצמו כי בזה הדבר שורה בכל אשר יעשה כמו
שכרלה מעשתה האשה בחכמה הולאת שאף שהעשירה
וקנת לה סדה זכרם וגם עליה מוטל אופן הנהג' כיתה
ונתינת חק לנערותיה מכל זה כידיה היא עושה ושווה
בצמר וכפסמים וכמו שהפסוק מעיד לה

ידיה שלחה כבישור וכפיה תמכו פלך ידיה טוו
ויבאו משוה כבישור וכפלך כדי שלא לבא לירי
בטלה ולא בשאט נפש בלבה תכוה מעוט דיוס הבא לה
מן הכישור והפלך שכל אשה חכמת לכ בידיה טוו ואם
נפר' פלך אטה כמו ומחזיק בפלך נאמ' כי מחוק בשכש
זכמטה היא בעצמה שכת מוכר לה כו' ולרדו' נערותיה
זככי כיתה ופי תמיד עין השגחת' תמוטט עליה לטובה
כדי שלא יטו מני דרך וישמרו אורחות יושר ולא יעמדו
בטלים ומכל זה לכה תחונ ותחום על העניו' ואביוני'
לתת להם מדוי' יום כיום מן הדיוח הראסון תרומ' ונרק'
כי יעטמו כשער פתח כיתה והיא בעצמה תתן כמו
שאמר כפה פרטה לעני וידיה שלחה לאביון ואמר כי
לעני פרט' כפה לתת לו דקה מן המוכן בידיה ולאביון
שהוא התאכזר וצריך לכל דבר שלחה לה מן התמחוי
מוזנו' כדי שוכע בעין עפה בשתי ידים וזכר לעני היימ
לכל פני הנרויך הבא אליה פורס' את כפה ונות' דקה

אם מעט ואם הרב' כפי הצורך וכפי איכו' האיש וכפי
כח הכותן והטעה והמקום • לאמנם לאביון והוא
האביון הידוע אנלה אשר דחיקא ליה שעתא וזוכו
גדול וגלוי לכניה ורגיל בכיתה היא שולחת לו בשתי
ידים וזהו ע"ד אומרם ז' ענייך קודמים • ועניי עירך
אשר ידעת ארחס ורבעס והפככת את דומקס ואלניך
תשוקתס ותקת' שראוי לחמול עליהם ביותר מן העני
שהולך ממקום למקו' אשר לא ידעת בו אם מן הרמאים
הוא אומן הננועים • ומ' מ' ראוי לך להחזיק להם טובה
ואיש כמתנת ידו לפרום כפיו אליו ואם לן לתת לו
פרנסת לניה • וע"ד ששנינו בקוף פואה לן כותנים
לו פרנסת לינה שכתבותנים לו מזון שלם קועדות זוכה
סס לכינוי תורת עשיית הנדק' לעניו ולאביון שגם בזה
תכלם מעגלותיה בנדק לתת לראוי לו כפי כח פנות'
והמקבל והטעה והמקום • ורב יוסף תירגס ודרעי
אוספת לעליבי היינו אל העלובים ונכלמים העניים
הביישני' ידיה שלחה להם מתת כסתר כדי שלא יבוש'
לא תירא לביתה משלג כי כל כיתה לבוש שני •

וזכר שאחרי שקנתה האשת חיל סדה וזכרם ולא
נכהלה להון לקנות לה עוד סדות וזכרנו' וגם לא הכינה
מעשה ידיה וזריותה ככיתה ונערותיה הולכות לבניה
בוריו' ויום ולי' לא ישכותו לא ינסו וישן לכה בלב האר
להחזיק בפלך שכת מישור בכל פעולותיה הן בהנהג'
ביתה וקדר מזונותיה הן בעשות מהם דקה ומסד עם
העניים האומללי' עתה זכר מה שהיא עושה מן הדקה

הבא לה מקחורותיה וממעטה יריה אחריו שאיב' רונה
לקנות מהם שדות וכרמים ואמר שמהחלק יהוא אשר
תעדיף מדי שנה בשנה קונה מהם שמלו ותקוני הבית
וחפנים * וראשונה אותם הצריכים לה ולביתה כמו
הבגדי שני כשתיו להשמר מהם מן הקור ול' שכל בית'
לבוש שני מפני השלג והגנה וזהו החלק ההכרחי ואם
הוא באופן מעול' טבהם ויחזור תפאר' לה לעיני רואיה
וגם זכר הדברים שעשתה לה לכבוד והדר *

מרבדים עשתה לה שט וארגמן לבושה * ואלו הם
הדברים היקרי' הכחמדי' אשר תלכש לכבוד
והדר הנקראים מכבדיו והיא בחרה ביותר משוכחים
וצנועים כמו שבמדותיה בחרה היותר הגנות ומעולות
כן כמה שתלכש לכבוד והדר בחרה במלבושי' מעולים
ויקרי' ובהם בעו תתהדר בתפאר' ומעלה כי לא תבחר
בגדים מרוקמים בחור כרפס ותכלת מגוונים טובי' כי
אם שט וארגמן לבוש' שהם דברים מעולי' מפני איכות'
וכמותם ויש בהם תועלת והוד והדר * וזו היא דרך ישר'
לפני כל האדם אשר יחפון לעמוד על שרשי מחצב
אנושותו שלא יהיה נכהל תחלה להון גם לא יעמוד
כחשב' כנתיבות הבטלה והעזלה כי לא תהו ברא' שהי'
אם האדם לשכ' יגרו ויחלק זמנו ומה שירויח במלאכתו
מלאכה נקייה ובאסנה בעשות מהם נדק' וחדק וכמה
שהוא צורך ביתו ואם יעדיף יקנה בהם שמלו וחפנים
שיהיה בהם תועלת לכבוד ולתפארת ותפארתו מן
האדם ולא ינזיל הונאות בדברים שהכל המה וכעשן
ימלחו

ימלחו כעבוד קופה ואינם כי בזה יהיה מפליא לעשות
ויזא לו שם בעולם כשם הגדולים החכמים אנשי השם
והמדע כמו שקר' לבעל האש' חיל' שהיה נודע בשערים
מפני שאלותיו ודבריו הממוזעים הלא תראה שאלכת
שבא אשר שמעה את שמע שלמה טבה וחתכלא
ותתכלא עוד ולא היה' בה עוד רוח בראות' טוב קדרו
ומושב משרתו ומלבושיהם ומעמד כל אחד מהם לפני
מדרגתו יכונו ויעמדו במיזוע רב בלי נוטה אל שום א'
מהקצוות *

נודע בשערים בעלה בשכתו עם זקני ארץ * לכבוד
ולמעלה נודע בשערים שמו בשכתו עם הזקני'
היומו איש נעמי אשר בה כל נעיומו וכי מצא אשה מצא
טוב' אשת חן אשת חיל עטור' בעלה * ולא זכר שתהיה
נודעת היא בשערים יען כי לא תו' מתוך ביתה כי כל
כבודה בת מלך פנימה וכמאמר המשורר אשתך כגפן
פוריה בירכתי ביתך * והאשה ראוי שידע טבעה מצד
פעולותיה ומצד טוב קדר ביתה וכניה כשתילג זיתים
לא מצד ענמה כי אפי' טרה אמנו אברהם אישה נתנה
כתובה כדי שלא יכירו ביפיה *

סדין עשתה ותמכור וחגור נתנה לכנעני * כמו
שעשתה בראשונה טרם היות לה שדה וכרם
שדרשה צמר ופשתים ועשת' כחפץ כפיה הראוי להכרם
צרכי ביתה ומתוך מעשה המלאכה הבינה היות בה
תועלת וליוח עזו' אם תעשה קמורה מהם כדי להרויח
החלק הנריך לה ולא די שעלתה לידה כי גם זממ' שדה
וכרם

זכרם ותקחם והח' ומה לקנות מרכרים וכגדי משו
שט וארגמן למלבושיה ויפוי ביתה ונערותיה וראתה
כי טוב עבשו עמות מהם סחורה כדי להרויח גם כאלו
אותו החלק הצריך לביתה ולכן אמר כי כדין עשתה
מה שט ומגור מהכין לסחורה ואם הסדין הזה הוא
כדין להתעטף בו או כדין שכחדר המטו' ומן הארגמן
קשתה חבורות לתת לקיחרים הבאים אליה מארץ
מדחקים וראתה כי טוב והצליחו מעשה ידיה וכוה לא
שנתה טבע מלאכת אשר כפסתי ובגמר ואם החליפה
המלאכות למעלה בכי הזמן וכח הרפק שלה ואמר
טאחרי שעשתה מה שט והארגמן סחורה תיכו לה
בלכה ללבוש עוד מהם ובחרה לבוש יותר מעולה מהם
והוא העו והדר :

עו והדר לבושה ותשחק ליום אחרון כי בעשו והדר
בגבורה כל המלבושים הם נכונים והגומים לה
כי היא מפארת מלבושיה ולא מלבושיה מפארי אותה
ומושבת מחסבות אל יום המיתה ואל האושר הנמשך
אחריה באופן שאם לא יביט כל החרד לא נפשו יראה
סכל המלבושים שיש לבד מלבושי הוד עו והדר אשר
יעשרו וילפסו אתה האד ולא יתפשט מהם כמו שיתפשט
משאר המלבושים כי באלו ישחק ליום אחרון ויתאוה
אליו בראותו מה רב טוב אשר נפן ליראיו פעל לחיובי
בו ואו ילבש בגדי נטע מעיל צדקה יעטה א אשר באור
ה' יראה אור ויבקר בהיכלו בעולם סכולו ארוך
פיה פתחה בחכמה ותורת חקד על לשונה א חרי
שביאר

שביאר מנהגי האשת חיל וזריותה בתוך ביתה ומעשה
ידיה להוציא יקר מוולל לא להרכות הון ופר עתה שלא
ישמע בחוץ קולה להיות קולני' ככל הנשי' אשר יחפצו
להיו' כאנשי' אשר ירימו את קול' לדבר גבוה' וכתרונגו'
יקרקרו ירימו קול ולשונם חרב חדה • אבל היא לא
תפנה פיה ותפתח איתה כי אם כחכמ' כדברי חכמים
בנחת נשמעים וגם לא תרבה דברים ופטפוטי נשים
לכטלה אלא כל דבוריה תפלם במוקד נכונים לשאר
מעגלותיה צדקו יחדיו • ולמען לא נחשוב שתהיה
כאחת השחודיים אשר אין להם רוח ולב לדבר מפני
חולשת דעתם ועזכות לבם ודאגתם הטבעית יביאם
שהמעט שידברו יהיו דבריהם בנויפה ורעיון רוח •

אמר שלא כן תחשוב כואת האשת חיל אשר חילנים
תגבר ותורת חקד על לשונה כי תקדר דבריה בקדור
כפלא ובנדיבות עזום כאלו חוט של חקד משוך עליה
תמיד למצא חן בעיני כל רואיה ויהיו לרצון אמרי פיה
לכל סומעיה כאלו הם פנינים וכל חפצים יקרי' וכדברי
תורה היקרי' מוהב ומפו ולא יטונו בה כל חפצו העולם
כן דבור דבור על אופניו בעתו היוצא מפי האשת חן
תתמוך כבוד למצא חן ושכל טוב ולא יערכו כל חללי
דעלמא יורב יוקף תרגם ונימוסא דחקדא על ליטנה
היימא באלודת ונימוס המוקד והחן חרות על לשונה
לקד דבריה כצדק וכפל' ומאזוני משפט וכן ראוי לאד'
לעשות לפלם כצדק כל אמרי פיו ולחלוק דבריו בחן
ואקד ולא נפתח פיו כי אם בחכמ' ומוקד ויכלכל דבריו

בנפת

כזפת מתיקות קדר כפלה כחן וחקד ורחמים באופן
שאפילו במקו' שוכל לזוות תחנוני' ידבר ויקדי' בשלום
כל אדם כי בזה יהיה נח לכל אדם וימצא חן וחקד
בעיני הבריות ובעיני המקו' כי כל שרוח הבריו' נוחה
הימנו רוח המקום נוחה בו ויפלק מעגליו וכל מעשיו
יהיו על זה האופן כבית וכסד' וכל כתיבותיו יהיו באמ'
וגדק כמו שכל מעגלי' האשה הזאת הם כיושר ואמת'
צוהית הליכות ביתה ולחס עזלו' לא תאכל' זופה
ומכט' כל הלכותי לנהג אות' בתוך חכמ'
וחקד והשגחתה תמיד עליהם לא ימעדו ויקורו מזה
הקדר ולחס עזלות ובטלה לא יבא אל פיה וכמו שה'
ממרום קדשו משגיח על בריותיו זופה ומביט מקרני
ראמים עד ביני קינים וקדר הנהגת עולמו בגדק לתת
לכלם חסם הראוי להם פותח את ידו הרחבה והמלא'
כל טוב ומשביע לכל חי רצון כפי רצונו יתכ' שהיה בלבו
שהוא אמת וזדק מלאה ימינו וממנו לא יבור וישתנה כל
החכף להדכך בו ולמצא חן בעיניו לחס עזלו' לא יאכל
אל' יתעסק אס בחכמה או במלאכה או בזה ובוה כי
כל תורה שאין עמה מלאכה קופה בטלה ולא תתקיים
בדו כי באופן זה כל ימיו יהיו בשמחה וימצא חן ושכל
טוב בעיני בוראו כנח אים זדיק תמי' ולא כאד' ואשתו
שהשחיתו את דרכם על הארץ ולא שמרו חקם וילכו
אחרי תלותם וישמעו לקול מלחשים שפתו אותם ללכת
אחרי טריות לבס הדע הזונה הפורץ גדר הגדק
והאמת וגורשו מתוך הגן שהוא העונג והרצון האלהי
וילכו

וילכו לה' בלא חמדה ויהיו נגועים כל היום בחיי צער
בדרך כל נפש תאוה אשר כזדק וכיושר לא יפלק כל
אורחותיו'

ועד הנה קפור מעשה דברי האשה והלכו ושמנהגה
כתוך ביתה וטוב שכלה ומאמרי פיה אשר
פתורת חקד והשגחתה וזריותה העזוס וגודל ח
חכמתה אשר כזדק כל אורחותיה עתה יספר הכתוב
האוש' הנמשך לה כמו שיימשך לעולם אחרי כל פעולה
הטובה תגמול כי זאת מאת ה' אלהים יצא שאין שום
מעשה טוב בלי תגמול ולא שום מעשה רע בלי עונש
גופני או רוחני בעולם הזה ובעולם הבא כפי פלג
ומאזני משפט לה' וכסאפאה כמדה שאדם מורד בה
מורדים לו' ואמר שתגמול האשה הזאת שזכרנו הוא
האוסר'

קפו בניה ויאשרוה בעלה ויהללה' בניה וצאצאיה
אחרי שגדלו והלכו מבית לבית ומעיר לעיר
והכירו עזס מעלת קדר ביתם וחכמת אדם והורתם
בראות' מה תיעשון שאר הנשי' בשאר המקומו' שכרוכם
הן הנה הכך תכונת האשת חיל ולא יודע הטוב בו אס
בראות הפכו אשר מכנר לו ובוה הכירו טוב ש' האשה
בכל מעגלותיה ויאשרוה כטובם הבית כפני אביהם
אשר הודה לדבריהם' וגם הוא כמו כן הרבה
לקבר בשכחיה וכפניה קמו עמדו ואס מקנת שכחו

של אדם אומרים ככניו הם ענו ואמרו יחדיו
 רבות כנות עשו חיל ואת עליית על כלכה • באוקו
 הקיפור שעושים הכנים עם אביהם כפני אמו
 מקברים מרכות כנות שעשו חיל בדברים נפרדים יש
 שאהבה הון עתק בדדקה יש בגדול כנים יש כההגת
 הבית ויש אשר תמצא חן בעיני אישה ויש כמעלות
 אחרות המשתרגו ענף לזה וענף לזה אמנם את עליית
 על כלכה בכל מעלות אלנו לכבוד ולתפארת •
 סקר החן והכל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל •
 וגם זה בכלל המהלל שהמהללים אותה כפני
 אשה ובניה בהזכר לפניהם מעלות הנמצאות בכנים
 אחרות ובהעריך ערכם לערכה כאומרים גם כפלונית
 נמצאת החן שהיא נושאת חן וכפלונית נמצא היופי
 ואין אשה אלא ליופי אבל אין ערוך לך כחן ויופי גופני
 וכפשיי ולעולם תהיה גברת עליהם כי הוספת אונר
 נחמד המחזיק הכל שהיא היראה וכיראת ה' הגדלת
 כל בניך וכמתוך וכלבני ביתך • וזוה בלבד יתהלל
 המתהלל כי סקר החן והכל היופי שכלם ככל עובר
 וכלים כתחתיו ארץ אמנם אשה יראת ה' היא תתהלל
 כי מנחת ברכה אחריה עד עולם • וחילים תגבר
 לאונר במקום שאין הוסיף כלה פעולותיה ואין היו
 שלט בו ושכר מוכן לפניה החן היופי החקר והגבורה
 כצניף מעל ותפאר כחיי ושם יתנו דקותיה וכבעמון
 גמת יתנו לה מכרי ידיה ויהללו לה שמה לכבו ותפאר
 כמו שהכתוב נמשך ואמר

תם

חנו לה מכרי ידיה ויהללוה כסערים מעשיה • כי נתון
 יתנו לה כפרי מעשיה תגמול רוחני באוסר נחמי
 שהו תכלי כל היגיעו והסקט כל התלאו עץ חיל למחזיקי
 בו ויתלותיו ומהלליו יצאו למרחוק כשערי שבת הזקנים
 ובשיכרך ישראל את בנו או בן בנו לאמר ישימך אלהי כאשה
 הזאת אשת החן והיופי אשת חיל אש' ירא' ה' היא תתהלל
 ויתללוה בשערי מעשיה • וכן משפט האי היר' וחרד לכפשו
 הזך דקו' ודובר משרי' כי פרי מדיו יאכל בעולם שכלו
 ארוך ויביח זכרון ברכ' ותהל' כפי הכריו' סיהללוה ויכסו
 לגנו' אורחו' משפט שהלך בו לפני מלך הכבו' ואף גם זאת
 שהמתהלל יתהלל בתוארו' הרבה חכם גבור ועשיר • סוף
 כל ההלל והשבח שבו יתהלל המתהלל השכל וידוע אותה
 את האלהים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם •

חרץ חמית וסניד קור' כעי' לקרא' האשה וזה אשר היא
 הפך האשת חיל שזכרנו וכמו שהאשת חיל שזכרנו
 עטר' בעלה וכל מעגלותיה כדרך תפלים כן האש' וזה ה'
 כרוב בעצמותיו מביש לקלון ולתרפ' וכלא דע' ויוש' ודרך
 כל אורחותיה וכל עסקי' תפעל ותדרוך שלש' המה מטיבי
 געדיה של האש' חיל אשר יאירו לפניה אור לכל נדיבותי
 הא' ירא' ה' והאכתו וזהו מהלל בעצם וראשונה כמו שכלל
 המאמ' אשה ירא' ה' היא תתהלל • שנית ירא' בעל' והאכתו
 בפנמותיה וחזמותה עד שכדרך תשמור כל אורחותיו
 לעשו' נחת רוח בעיניו באופן שכעתה לכו בכל דבר הן
 כמה שמוטל לנביעות' ולכשרון פעולותיה הן כמה שמוטל
 לעבוד' בעלה ושמוטל הן כמה שמוטל לנדיה' בית' וילדיה

ג א ז 3 ולעשות

ולעשו הכל באופן שלם עד שתמצו חן בעיניו שלישי שלח
תשכ לעול בטלה ויום ולילה לא שכב לכה שביב של עולו
ותעש בחפץ כפיה לא לכד המלאכות שהאש עיש לבעלה
ולבית בקדור נפלא כיגם הית באוניו סחר לעשית
בפשתו ופצמר מלאכו שמלות וקדיני לתת לכנעני הבא ל
בית אשר מתוכ לא תונו הכבוד בת מלך אולם האש זרה
מכיש כל אורחותיה ושלם לה לא תשמור כי ראשונ הפמו
מעיד עליה שעובבת אוף נעוריה ואת ברית אלהיה שכחה
הכה שראת ה וירא בעלה אינ על פניה וגם הומיה היא
ובוררת בבית לא ישכנו רגליה פעם בחוץ פעם ברחובות
קרניה וכל היום בשהי פה ולא תעשה מלאכו וכמו של הג
תבונות טובו ישתרבו אל האשת חיל כל מדה טובה ופרי
נחמד לשמים ולבריות כי ביראתה מקור חיים כן יתחברו
גם ישחרנו אל האשה זרה כל מדה רע להיו לשמן וקללה
בעיני השמי והבריו וכלם פה אישרקו עליה ויבווה ותהי
למשל ולשנינו כפי כל הבריו וכה יוקר איש את בתו וזהיר
ויאמר אל תהיו כאש פל כי רבי חללי הפילה וענומים כל
הרוגיה דרכי שאול בית יורדו אל חדריו מות האשת
חיל מדברי עשת לה לכבוד ולתפאר והאש זרה מדברים
רבה ערש לה תעלב באהבי עם המנאפי עד יפח חן
כבדו ותביא עליה אכדון ומות האשת חיל נעשיר בית
בעלה בטוב הנהגת וגם במעשה ידיה כמו שכתו חכמות
גשו כנת בית ואולם האיולת בידיה תהרסנו ומכיא עליו
או מיתה או עוני כי בער אשה וזכה עד כבד לחס כי כל
תעבה ונאוף בקרבה האשת חיל פיה פתח בחכמו וכל
דבריה בקדור נפלא כתר חקד על לשיכה והאשה זרה

וחלק

וחלק משמן חכה ואחרית מרה כלעזכו האשת חיל זופי
הליכות בית להשניח ולנהג בטוב ולכטח ישכח הבוטחי
עליה והאשה זרה נופניה כפן רוח מודע בשערים בעל
האש חיל למעלה ותפאר ונודע בשערי נכ לקלון וחרפ
בעל האשה זרה כי יאמרו הבדלו ממנו חמשי אמה כשור
מועד פן ינגח בקרניו ונגעוקלון ימצא וחרפתו לא תמחה
סיף דבר כמו שמפרי טוב יצחא פרי טוב כן משרש פרה
ראש ולענה יצחא ראש פתני וכל און ועמל וכמו כן האיש
אשר יהלך בתומו וזרק זרק ירדוף ויתעטר בג עטרו אלנו
מהאשת חיל שהם הא יראת ה ואהבתו כ יראתו לכפשו
ואהבתו לה שהיא בעל האיש באמת ויזהר לכל יעגל אות
ויטפכל בטופי הנחש הקדמוני אשר בעקלתון יהלך עליו
זור וכל אורחותיו ישמור יהיו כזרק ותמי ויהיו תפארת
לו העושם ותפאר לו מן האד ג שלא יעמוד לעולם בטל
בי הבטל רעת רבה ואינו מן הישוב ואיש אשר לא ימצ
מחס ומסתור להנצל מכל רעה ולא יתן המסחית לבא ל
ביתו ושרעיוניו לעקל אורחותיו כיה יהי בכסלו ושמר כל
דרכיו וישתרבו ויבאו לו מעצמן כל מדה טוב תושיה
ומוקר כי ביראה ישנא כל פועל רע ומגונגאה ונאון ופי
תהפוכו ביראתו לכפשו ופלק מעגליו באורח זרקה יהלך
וידבק בלהיו לעשו פעולותיו ומה חנון ורחום כן ישתדל
להיו ויטוב כדי לקבל טובה וכהקיר העזלה והבטל ממנו
לא לכד יקנה עשר וכבוד במלאכתו ויקבל הנא ממנה הון
עתק וזרקה כי יד חרוזי תעשיר כיגם ינצל מן העברה
ומכל פגע רע ומגונה ואם לא יגיע אל העושר יסתפק
במלאכתו ויהיה שמח בחלקו כי זה באמ עשיר ממי שיהי

ג ב 2 3 לו

לו אלפני דבך וכסף ולא יטעמו הטעם להראו מהם כי אם
בזעזע ככל האכזי הכלאי אשר כליו רעיו וכל ימיה יעברו
באפי' ממון אש התעף עיניך בן ואינו ומשכ את מקומו
כפי מרוב הנלגל ועל זאת יחלל כל חק'א ה' יסעדנו על
ערש דני מזה העולם לנו דרכו על ג' דרכי' לאו נתיכו משפט
כי מוצאם מנח חיים ויפק רצן מה'

ובניח שמעו זאת הקפת ושמע כי כמו שהאש' חיל שעליה
מוטל עול עבוד' איש והנהג' ביתה וגדול כניה צריך
שתפלק ומסקול במאזני צדק כל אורחותי' לכל תטה אחי'
בג' אה' הקנות כי תועבתה' המה' כן האיש אשר הלך
במענלי נתיבות אה' בפלק ומאזני משפט יסקול ויפלק כל
אורחותיו להתרחק מן הקצו' וכדוי לעמו במשל האש' לאיש
פכל דברימלא נזיכ משל בענייני מעשה האש' חילי' הלא
אם תשכיל פיה לכד' מעלת הירא' מאהיה ותשכח שאר
המעלו' ושאר הדברי' המוטלי' עליה כפי העבוד' אשר שם
אהי' לפניה ודרי' לקבל האושר לכפש' תשכח בעל' ועבודתו
וכל היום תהגף בזום כפש' מתפל' ותעני' ותשים אכר כירה
בראש' ותלכש שק ולא תרצ' להנאות מענייני העה' אפילו
כאצבע קטנו ותזיר כפש' מכל תענוג וכיוצא אף כי המעש'
לכוונ' טוב' תכוין ולשם שמי' לא כזה השלים חקה עם אהיה
אשר שם לפניה תור הבית והמלאך שהאש' עוש' לבעל' ואל
פית' וכן אש לא תפלק במאזני צדק אהבת' לבעל' ויראתו
ודרי' לשמו' אורחו' דרכו כל היו' תלך אחריו בשכחו ובקומו
וכל צעדיו תשמור כחולת אהב' שאני' מוצאה מרגוע אלא
לעמת הדבר הנאהב מה יעשה בין כך ביתה ובניה אשר
יזעקו

יזעקו וישאלו לחם חקם מדי יום ביומו וכן יצאהגי בית יעזבו
ביד שליט אשר לא שזפתהו עין איה בהשגח פרטי והיום
יחקר דבר א' ממטלטליה ולמחר ישכר כד על המבוע ואין
שם על לב כי אין מי שיכפר משא החמו' ויקימנו כאש' יכול
באח' הפחתי' לא בעליו' כי הגם ששאר בני אד' חייבים
לעו' לו הוא בעוד בעליו עמו אכל אש' אין בעליו בפומכו
ואומ' לאחרי' עליכ' מוטל המצוה אכי בדרכי אלך' גם אלנו
יפנו דרך כרמי' ויניחו החמור רוכץ תחת משאו כן האשה
שקדרי בית' תניח' לקדר לאחרי' אף כי תהיה עבוד עבודת
בעלה ואהבתו בהשתוקק לעשו' יותר מדאי עד יפלת חץ
כבדה באהבת' אותו לא לכד לא תעש' נכונה במה שמוטל
עליה כי גם דרכי' לא ייטבו וישרו בעיניו ולא תשא חן וחס'
לפניו ועבודת' תהיה לו לזרה ובסוף ישאלנה כלבו בחשבו
שאהב' ו הוא תשוק' משולח' בהמשי' ולא אהבה נכונה' וכן
בדבר הג' אש' חריצו' תשיקת' תגבר עליה שלא לשכו' יומם
זליל' ובקץ ובחורף לא תתן שנה לעיניה ותנמ' לעפעפיה
כדי לשכת עגוב' על מעשה ידיה ותהיה נכבדת כ' להון
ודעת העג' בראותה איש אוכל' שזה פרוטש לפניה הכליון
הגדול הזה יקבב עליה דברי' הרבה שאינם הגוני' בכיתה
ובבניה ובבעל' כי לא יוכלו עמוד בחיי קלובי' השא' וישקנו
אותה וילכו' א דרכי' אחרי' לרעו' את עצמן ודברים אחרים
יקרה באופן שתפקיד יותר ממה שתריוח' האמל' אש' כל
מענליה בצדק תפלק חילט' תגבר כאש' חיל סוכ' החכם
ששלת אה' היו לה למנה' באופן טוב ומעולה' שראשונה
כירא' ה' כל היום מצוה במיה נבני' בית' לשמו' דרך ה' לעשות
צדק ומשפט ולשכא כל עול גאה וגאון ואורת צדיקי' לשמו'
ההולכים 3 3 1 1

היה לך בדרך כל הארץ במקלול יוסר עבד ישובו של עולמ
המותני לכל חקס ולגמול חקר עם החיים עמי ואכיון לרחס
עליהם ולפתוח את ידה בעין יפה להם לחם לפי הטף
וכן אהבתה ויראתה לבעלה היה ביושר ובתמים כעשותה
הדברי אשר יהיו לנחת רוח ורצון בעיניו לא תעניבו ולא
תעבור על מצותי ולא תגמלנו רק טוב כל הימי והשתדלה
שיהיה בודע וכיכר לטוב ומעלה בהיותו עם וקני וחשובים
אם כנקיון סמלותיו וכשרונ' אס בטוב כל מעשיה ומנהגה
אשר בבית באופן שכראותו טוב שכלה וטעמ' כל המשרה
מהנהג' הכי' שם על שכמו וכטח לכו בה שהשגחת הפרטי'
תשוטע בכל פינה ונפיה הליכות ביתה ואהבתה ליו והוא
איה באופן זה כל היום תפיק אומץ ואינה מקבלת גרעון
בשום אופן . וכן ורעותה היה כמשפט כי לא תחיה מפני
רגל המלאכ' אשר לפניה והעבוד' התמיד' הדברי הצריכי'
לה מדיני' ביומו ולא תקבץ עצמ' ונערותיה כנשף וערב יוס
לא תשכו' לא תקום בעוד לילה ותתן טרף לבית כראשונה
מכל הדברים הצריכים למאכל פת כגס תחלק שלל להם
וחק לנערותיה להקיא אות' כל אח' לפעולותיה כפי משמרת'
הן במוכר הן בלמוד חכמה או מלאכה ולא יפלו בפחת
העצלות והבטל' וכן כל מנהגיה ככונים ביום' כפי איכות'
וכפי כבודה . וכחדה להשתמש בכלים ותשמישים יפים
וטובים כפי האמת כי לא תירא לבית משלג בקרח ובחור'
כי היא לבושה שני והיא שט וארגמן לוכסה לכבו ולתפאר'
באופן ששלשת אלה הדברים הראשיים שהם מרכו העגול'
אשר עליהם יסובו שאר המד' והמעל' היו מקודרי' בצדק
תמים מבלי נביות אל הקצוות שכלם הם עגונים וכן יעשה

האיש

האיש הימבקש האושר יסביל מעשהו עם אלהים ואנשים
ועם נפשו אשר גרה אותו אל יעובדה ולא ימירנה בפעולות
קצוניות רע בטוב וטוב ברע כי מה ש' ש' מן האדם כי אם
לירא' אותו וללכת בדרכיו שהם צדק ומשפט ולעבדו בכל
לב ונפש ומאד בעבודה נקלה ותמימה לא עבוד פרוך והיא
כעבודת הבן לאב שהיא לטוב לו ואין בה קושי ודכרזה
ולגבי העוב' מאהבה דבר וזעמתי היא ראה דברי אדונימ
המשור' ש' לפנימ העקוב למשור' והואיל באר את התורה
הזאת באומרו ה' מי יגור באהל' ומי ישכון בהר קדשך
ויזכה אל האושר לאור באור ה' ולבקר בהיכלו אחר המות
ובאומרו יגור וישכון כמו אל שתי העולמות כי בעה' שהוא
כרועה הנוטה ללון לגור זמן מה אמר יגור היינו מי ראוי
לישבו של עולם ויגור בו מי הוא זה ואיזהו אשר חפצת בו
ותגיבנו ג' כ' לפני' ויזכה לשכון בעולם שכלו ארוך ושם ישכון
השוכן בטח . הולך תמוס ופועל צדק ודובר אמת כלבבו
ובזה פי' ואמר את כל המעשה אשר יעשה בדברים שכי
אדם למקום וכין אדם לחכרו והוא לפלם מעגלותיו בצדק
ותמים וית' לבלם חקס כפי טבע הדב' והמעש' אשר יעשה
צדק לפניו יהלך ובמאוני צדק והין צדק יפלם כל ארחותיו
כי בזה יאהב לרעהו כמוהו שהוא כלל גדול בתורה דעלך
שנא לחברך לא תעביר ובמצותיו שנה לכו לא אמר היוס
יעל' בצום נפשו וזק ואפ' יציע ולבית במעשיו ממה שעשור'
שאר בני אדם . אח' אמר רגל על לטוני ובזה הורה שלא
ישב בטל אבל הוא זרני במלאכתו ואינו מאכר ומנו לטוטם
אנה זאנה ולרגל כר' והולמים לכו אל מה שעשה בבית
וכשרה ואם איכא כורא בבי פלנייא וכינו' שכל' אה הם פפי

הבעלה 3 4 7 ג

כעלה והענל אשר יגרמו רעות רבות אחרו כגון הקנאה
 והחמד והיוק ראיה ולטון הרע. כאופן שמי שהוא מתעם
 במלאכתו רחוק מכל אלה ולא עשה לרעהו רעה אדרבה
 עושה לו טובה כי דעתו נוחה ומתענג בעשיי טובה ואפי'
 עם מי שאינו מכיר בו כבא אליו שעת הכושר אינו מניח
 מעשות לו טובה בימדת קונו יש בו שהוא מטיב לכל וון
 אותם ורחמיו על כל מעשיו ובאמרו וחרפה לא נשא על
 קרובו הנדה שהוא שלם כל כך בנתיבותיו שאפי' שקרוביו
 לא יהיו כמותו ולא ילכו בדרכיו מכל זה לא יראו הכריות
 אחריו להתלונן בו ולאמר רעה ממנו כמשל הדיוט שאין
 מספחה שיהיה בה מוכה שלא יהיו כולם מוכקים אדרבה
 כלם ישרונו יגידון שלמותו ושהוא איש אחד מיוחד בזר
 אלהים מופתם מקרוביו ולא גרע בעונם גם בוכל לו וחרפה
 לא נשא שמתוך שלמותו אינו מבזה קרובים שאינם בשלמות
 במהות אם בחכמה עושר וכבוד שא מקרב אותם ומכבדם
 ומדריכם בדרך ה'. נכזה בעיניו כמאם שלא גבה לכו ולא
 דמו עיניו להתגאות בדרכי ה' אשר עושה והולך כס לאמו'
 איני אמרו' ואני הוא הראוי לאושר ולמצ'חן בעיני ה' כי רבי'
 חללים הפילה הגאווה מטור רם לכירא עמיקא וע'כ אמר
 נכזה בעיניו כמאם כי לא רמו עיניו ולכו ידע שהוא עפר
 ואפר יגיע את עצמו בענו' וספלות לעומת כוראו וידע שכל
 מה שיוכל לעשות הוא כאין למה שחייב בו. ואינו ראוי
 לקבל מנס תגמול בזה כי ידע כי לא טובה האד' לשם תגמול
 פי אם בחסד עליון כל ימוט באד' פנותן מתל' לעבדו מפני
 עבודתו שהעבודה ה היא כבר חייב בה העבד וחסד הוא
 עבדו עושה עמו והו' פי אל תהיו בעבדים המשמשים את
 הרב

הדב וכו' זאת ירא ה' יכבד כי מכיר מעלת הירא את ה'
 ומכבדו כגופו. נשכ' להרע ולא ימיר כי הין ולאו שלו צדק
 וחמ' ואפי' כשבע להרע לעצמו בדבר שיחזור לו כוק או צער
 לא יסקר באמונתו ויחלל כריעו ומוצא שפתיו לא ישנה'
 ככפו לא בתן כנשך לשום אדם כי רוצה להנאות מיגיע
 כפיו ולא לעמוד בטל' וסוחר על נקי לא לקח כי במדת
 הצדק אחזה ימינו ואף כי יתנו לו אלפי זהב לא ישנה את
 טעמו עושה אלה לא ימוט לעולם כי בזה שמר החק הלאה
 אשר נזה לכריותיו מפני קיום היסוד והמדינ' וחיללים יגבר
 לגור ולשכון בארמו' ה' בארץ החיים וזהו כלל גדול בתורה
 ובמצוה אשר יעש' האד' עם קונו ועם ביתו ועם כל הכריות
 והוא סוף הכונה האלהית עם האדם בהכראו והוא מה
 שכא ברמו כראש ספר הישר וכסוף משל במעשה האשת
 חיל שהיא אפשרית למצא כעץ חיים למחויקים
 בה'

למען תלך בדרך טובים ותצליח ותשכיל כיראת ה'
 ותוכה. לנעימות נכח כשני העולמות גם תראה
 עם האשה אשר הוכיח ה' להיות עור כנגדך ותוכה שתהי'
 לך להועיל בכל מעשיך ומצאת אשה מצאת טוב אשכילך
 ואורך בדרך וו תלך על פי הדברים אשר כתבנו איענה
 עליך עיני לטוב לך הן האדם עם קומו הן עם הכריו' כמה
 שהוא תפארת לו כל ימי צבאו. הן האדם עם אשתו אשר
 היא כגופו עצם מעמיו וכשר מבשרו לנצור ארחות משפט
 השלטה דברים ראשיים שאמרנו וזה כשיעבור בהם את
 מעבר אהבה לעשות' כנפש חפצה עם כלם כדברי' שעליו
 לעשות

לעשות כי בעשותו את חקו כמים הפנים לפנים וכאבן
הטוחה את הכשר והכרול כבגולה נכתרת ימצא חן ושכל
טוב וימשוך עליו חוט של חקר ובעבודות אהבה ימשול
בכל אשר תאזה בפשגם באומנתו יחיה וימשול ביראת
אלהים ובעבט אלוה עלי אהלו יוכל לאמור למלאך
הרף יריך ובאמרם אל על דניק מושל ביראת אלהים ומי
מושל בי דניק וכדי לשמור הכדר שהתחלנו בא ברוך
ה' וכד' דרך זו עמנו כמה שחייב אדם לאשתו כי רבי חללים
הפילה האש רעה לכבד לעקל אורחו בלא המשפטי אשר
שמת לפיך בג' המדרגו' שהכלם הוא הכנב ארצה וראשו
מיגיע השמים וראשון שקלקל במדרגו' והיה גרמא לנוקים
4 ייה האיש בער לא ידע וכקיל לא יבין להשלים חקו עם
השתו והיא באנחה ותסב אחר מהמוטל עליה וכל היום
נתרחקו זה מזה עד שכמשך הימו' שכנו בביתם כמו היות
גשד וכפתן חרש ואף גם זאת שיה גר' להם ששאר מדרגו'
השר עם שהי' ואנשי' בתמוטטו ואיש אשר לא לו טוב ממנו
אגפל כי כל ימיו מבאוכי וכעם עניינו גם כלילה לא שבה
לבו וכחשך שמו יכוב בעה' וכבא' וע' כשלחן כערוך עם
כל מיני מגדים אשר כם תתהג עם אשתך לכל יקרך בלא
ראשונה תאהב אותה כגופך כי בזה גם היא תאהב אותך
כי יש יחס לאהב' כנצו' מפלשו' ומושכי את יתרו' עבודתיה
זה לזה כבגולה נקתר' ובקנאת ה' תתנהג עמה לא כרוח
קנא' רעה טכא' מתוך רוח תעתועי' וטעו' לחשוב פנס בה'
דק כרוח קנא' טוב אשר היא יראה ואהב' ענו' מעורבים
ומטובין יחד להיות יר' וחרד מבלי השלי' חקו מהמוטל עלע
וזהו ההפך שבין הקנא' טוב' לקנא' רעה הן עם שהים הן

עם אנשי' יען כי בקנא' טובה באה אחר האהב' והיראה
בלבו של אדם טמא לא השלי' חקו עם אהיו דבר יום ביומו
כיראתו של איוב שהיה משכים בכקר ומעלה עולו' כי אמר
אולי חטאו בני ואשמו להאי' לעשו קטנה או גדולה נגד חק
משפט' והקנא' רעה הוא שאד' מק' במה שחנן ה לחברו
בחושבו כי הוא ראוי כמוהו וכאלו קורא תגר' וכמו שפיר
הקנא' רעה הוא רע ומר ממות כי גורם על' ג' ע' וט' ד' כן
פרי הקנא' טוב' הוא מתוך לכפס ומרפ' וגורם בטול' שלשת'
וכל טוב' נמשך ממנה והראיה מפנחס וליה שבקנאת לה'
זכאו' עשו פלי' וזכרתו ברית עמו החיי' והסלו' וגרמו טוב'
להם ולכל ישראל כי זה עזר את המגפ' וזה הרוב את הארץ
וכלה חצי הרעב והעלה נשיאי' והוריד גשמי' ברכה' כן
בקנא' זאת אסיתנהג אדם עם קונו ועם חבריו ועם אשתו
לא יאונה לו רע' והקנא' הטוב' הוא נרץ שתי' מתהפכ'
בין איש לאשתו ובין אשה לבעלה שכל' אמהם ישים אשם
כפשו ויחרד מלגרוע מעשות חקו עם חבירו וכל אח' מהם
לפי מדרגתו וטבע יחס המלאכה המוטל עליו לעשו' כי בזה
יהיה שלו' ביניה' וכל אשר יעשו יצליחו' הלא תראה דוגמא
בפמלי' של מעלה כמו שפנח' וליהו' בקנאת לה' עשו פלילות
עם קונס' כן לעומת קנא' ה' הוא תעש' להם למלא חפצם
ולהצליח מעש' ידיה' ראה כמה נבי' נעשו לכנחס באותו
היום וכמה נעשו לאליהו' שכל העם חרדו וכפלו על פניהם
ואמרו ה' אמת וירד' אש מן השמי' ולחכ' המי' אשר בתעלה
והענים שרף ראה איך מתיחסית ה' קנאות הלא קנאת
ה' שרצון יראיו יעשה וקנאת הצדיקי' הלא כנפשות וקנא'
בזאת היא באה מתוך אהבה ויראה יחד וזהו עכרו את ה'
ביראה

בירא' ב'אות' הירא' הכא מתוך האהב' שאות' האהב' גורמת
הירא' שמא יגרעו חקם מהמוטל עליה וזו היא הקנא' טוב'
הגורמ' כל טוב שאמרנו והו קוד התפלי' שהם כמתק ורכן
פריזיה עלינו לירא' ולקנא' קנא' ה' וככל דרכינו נדעהו כל
קרוב אל'ינו שום דבר רע ומחשבת כגול אשר יפגום ויסיר
הקנאה הזאת ממנו ולעומתן דרך משל אמרו זל שהקנ'ה
מכיה תפלין וכי הראה לו למשה קשר של תפלין באו וראית
את אחרי' והו קשר היחב שבין שתי הקנאו' האו הרמוזים
בתפלין של מרי עלמא ותפלין של ישר' והראה איתו הב'ה
למשה ולכל החקידו' שבכל דור ודור כי אם ידרשוהו בכוד
הקנאה הזאת ימז' להם ויאמינו כי הבוטח בה' בקנא' זאת
חמד יבופכנו ויוכל לאמר' דיום לשמש ולירח עמוד ולהיות
כאלהים לגזור אומר ויקום לו ביקודו' בשמים ובארץ וככל
אשר תאוו נפשו וככל צבאות מעלה ומט' כעבדים יקטיבו
וישמעו לקולו כי בביד יחב נבחר מתערבים כיצו' קנאה
של מטה כשלהבת האהבה האהית ואליה יכרעו כל ברך
כל שאר הנצבאות ביחב המדרגו' ואולם בעלמה מעימי כל
חי טבע היה היה הוא חיך הוא וחק' כי באמת נכון ויציב הוא
לא ידעו מהו' וזש כי לא יראני האדם וחי חיך יתקשרון
הדברים לא יוכל הרואה לראות אולם הפעולה הנמשכת
שסוף כימן ההתקשרות היה יראה הרואה ובטח יטכון
באמונתו' וכן אם דוגמא לזאת ילכש האד' רוח קנא' טוב'
לנכח אשתו ולעומתו גם היא תעדה עדי קנא' ואהב' יחמו'
המקרה פכ' כרצון השמש המכ' על גסם מלוטט יבא הבטחון
בין שניהם וכ'מש באשת חיל בטח בה לב בעלה כי ככון
לבו בטוח שכמו שהוא לא יגרע את חקו עמה כן היא
לעומתו

לעומתו לא תשקר וכל מאויי תטלים . וכמו שמפני חולסת
הקנא' הזאת כלב האדם עם שהיו יבא כל רע מפני חולסת
הקנאה הזאת בין אדם לאשתו יבא סבת כל הקטטית וכל
הדברים הרעים אשר יתיחסו וישתרגו אלנו לאלו' . וכמו כן
יהיה בין אדם לחבירו' . כוף דבר הקנאה הטובה הזאת
היא מין האהבה והיראה וממנה נמשך כל טוב כמו שממין
הקנאה רעה ימשך כל רע וכל תחרו' ואיבה ופירוד ושממון
כי גם את זה לעומת זה כל ההפכי' כאחד מתנודי' וימשך
מהם את הפעולות המתחכות לנגדיותם ומי האיש הירא
לנפשו ולכבודו ויעדה עדי קנאה טובה זו בכל מעשה ידיו
אשר יעשה והיה נדק אזור מותניו לכיו' אחרותיו בנדק
בקנאתו זאת שמא לא השלים חקו עם שום אדם לא לכד
יהיה אהוב ונחמד למטה כי גם ימסכולו כל מדה מעולה
מדינית ואלהית הרצויה בעיני אלהים ואנשים . ויקורו ממנו
העזלה והכטל' וכל מדה פחות' ומגו' ועליו יאמרו בפמליא
של מעלה בני אתה נצר מטעי מעשה ידי לכהתפאר'

ירוין מדטן בית אלהים האיש והאשה אשר ילכשו זה
לעומת זה רוח קנאה טובה באהבה ויראה שמא
לא השלימו חקם כל אחד מהם נגד חבירו כי בזה יעמדו
תמיד בעינים פקוחות כל אחד לפי דרכו לנצור ארחות
משפט נדק ויושר בכל מעשיהם ובוה ימצאו מרובע
בקנאתם הטובה הממוצעת והתאמה לא בשום דבר
העומד בין המשפתיים וקצוות כמדות והמעשים . ואל
יחשו' אדם לאמר שמכי אלהים אדון ופטרו' על אשתי כארון
על העבד וכמלך על המשרתים או כרועה על הצאן
שכל

שכל א' חין יחס ביניה' הגדול לפי גודלנו • ולכן כל אשר אוי'
 ואצוה עליה מחק מלכו' ופתגן כתב אשר צוה אחשורוש
 מלך הפכפך תהיה האשה חייבת לעשות ואם תמרה את
 כפי אייבונה במשפט ונקה לא חקנה כאשר יעלה הרוח
 עלי ואני איני חיי' בלום עמה ואם מחקור' אשלי' חמד הוא
 כילא כן הדבר בני • וזאת התעודה בישראל שהאש' חייב'
 לאים' מחק טבע היציר' להכניע תחתיו כהכניע הגוף לכפש
 והחמל' לצור' וכמו כן חיי' האיש לעומת' לחופף עליה כחפיי'
 הצור' לחומ' והנכש לגוף באהב' יחסית יפרוש ככפיו עליה
 כמא' המואכיה ופרקת ככפיק' על אמתך כי גוש' את' והאיש
 הוא הגוש' הקרוב לאש' והו' כמו הראש לגוף וזה בלעדי זה
 לא יכונו' ויחדיו יהיו תמי' ביחס זה ולא באופן אחר • וזוה
 יצא ביניה' יחס מתהפך מארכ' ובטחון' יוכרזו' ה' דרכי אש'
 ישלים ביניהם כיחס זה כוחם הצורה החונה על החושה
 המכוון באכיותיו ככון' לאותה צורה • וגם ישמר האיש לכל
 כשנאה יהדפנה אש' בשגנה תחט' לכפיו אלא יוכיח' כינו
 לכינה בדברי' טובי' המתייסבי' על הלב אשר בדם תוסיק'
 אומץ אהב' וחסד' עליו ובמש' הכתו' הובח תוכיח את עמית'
 ולא תש' עליו חטא להפיק קומקא' ולא תתי' חיוור' כפני רבי'
 ושי דברי' אש' הקדמוני' גנאי' לאי' לעשו' לאשתו כפני שים'
 אדם • הא' שלא ירים קולו' ויצעק עמה ויגר' להלכין פניה
 ברום ולות לכני' אדם • הכל' שלא יצחק ויתעלם באהבים
 עמה לא בדבור ולא במעש' חדודין נגד שום אדם כי זה וזה
 גורמים לה הלבנת פני' וגנאי' נמשך לו ולה זכר לדב' וחפרה
 הלבנ' וכושה' החמה בשתי' לשו' בקררות' כי ידוע שבהתנגד
 גל הארץ בין הלפפה והחמה בניגוד יחסבו' בני לבנ' שהוא

דמיון לכל הכעס והחמ' אשר יתנגד בין אדם לאשתו • וכך
 יהפרון מאורי ויו' אל שמש כדבוק אש' הלבנ' תעמו' תחתיו
 כנקוד' ישר' והוא כמו השחוק' קל' ראש שניוול' וגנאי' לאיש •
 ובסת' לא' ישמור מעלת הנשיעו' שהיא מעול' עם ה' חסובה
 עם כל אדם וכיותו עם אשתו שכבר' עצם מעצמו וכשר
 מכשרו העומ' במקו' מכוס' ואש' הטבע ככה אותה אין ראו'
 לגלות פן יכספו פניה וע"כ אמרו טפח באשה ערוה וראה
 שאינו הוקן לא הכיר בו פני' שרה לא מתוך מעבר הנחל •
 והנשיעו' היא מד' חסוב' ורצו' בעיני' השאינו משר' שכינתו
 לא על הנשיעו' שדורו ולכן בכל דרכי' דע אותה ושמו' דרכ'
 ואם באשתו אמרו כל שכן באשת חכירו וכשאר הנשים יוכן
 האשה' אורח זו תשמור בכל' מעשיה בדבורה ובמהלכה
 ויכל' פעולותיה וגם במלבושי' ובכל' קטשו' שתלב' ותעד' עדי
 ובמאכל' פת בנה ויין משתיה שיהיו בדרך ממוצע' ונמע' לא
 כאות היושבו' על פתח עיני' מקושטו' בבגדי' מגווכי' הרכה
 עשווי' בזה ובכפ' ועל ראש' ישאון פרחי' ושושנים עשויים
 מחור כרס' ותכל' וצורו' מצורו' שונו' וסערו' קשורות כמגדלים
 וכניה' לא טובי' מקודרי' בכמ' גווכי' אודם איבטים וכואה
 ובפוך שמו עיניה' וכל' אורחותיה' משומי' ומקולקלים כהפך
 מדת הנשיעו' והיוש' ולא כן תעש' האש' חיל' שדרכי' הנשיעו'
 תשמור בדרך בכל מעגלותיה כי המוכדים והתכשיטים
 שתתקטט אש' לעונג ונקיות גופה אש' להתנאו' בפני בעלה
 היו שם וארגמן יפים ויקרים מגוון אחד מכית ומחוץ היו
 כל מלבושי' כמו שלבה אחד היה לבעלה ולביתה ולחביה
 שכשמים • ואשר יסית לבו לראות יראה כי כל הנשים אשר
 בחנניותם יוקיפו להתנאות ולהקטט באורחות עקלקלות
 אש'

אם לא פנמונת' ופנה בחדר משכב' בדברי' שהם מקחו' ובעל'
 יראה הרואה כי הם מנוולו' וניכול' שמיהו' וניכול' קרו להג'
 ויושבות בממקום הענופ' ולא לכר' כאלה תפלב' אורחותיה
 כי גם לנערותיה ולבני ביתה וספחותי' תצוה לעשות כאלה
 לבל יצאו מגבול' הצניעו' כי מדרכי' מנהגי' הנערות' שהפחות
 יוכר מנהגי' אדריגיה' אתם כי עוף יעפף' וישכון' למינהו ועל
 פן כאמר' באשת' חיל' וחק' לנערותי' ולבני' ביתה' וספחותי'
 חק' ומטפעתן' להם אשר יעשון' בין ההדרכי' בגבולי' הצדק'
 והצניעות' הישרים' וטובים' כעני' כל חכם' לב' והדברים'
 שכתבנו' להורותם' הם כללים' גדולים' אשר חכמים' יגידו'
 והנבואתי' מילין' מתוך דברי' מעשה' האשת' חיל' אשר עברנו'
 לפרט' דבריה' והחפץ' להוכיח' בפרטים' אחרים' ישמע' ויבין'
 מרעתו' כי לקח' טוב' יוסף' ויתבונן' חכם' לכב' מתוך הכללים'
 וזה די' לנו' ועתה' באלו' לקוף' דרושנו' אשר תכלי' כוונתינו'
 הית' כדי' שימצא' הקור' מנוח' מרגוע' עם' שהי' ואכס' ויתענג'
 בדשן' נפש' עם' האש' אשר הוכיח' לו' כי גם אתה' לעומ'
 זה מה' שחייב' האש' לעשו' עם' בעל' ובעלה' עמה' חיי' הגוף'
 לעשו' עם' הנפש' והנפש' עם' הגוף' ושתיה' עם' יוצר' כה' אשר
 יצר' ובר' והכין' ומכין' את' כל מעשה' מגיד' לאדם' מה שיחו'
 ואלפי' על' שיה' קלה' שעובר' גבול' היוש' והצמיעו' יביא' במשפ'
 על' כל נעלם' כפי' כלם' ומא' ונימשכט' הצדק' אשר יפלס' על'
 כל דרכי' איש' אם טוב' ואם רע' כי עול' לא להים' לשלם' לאיש'
 כמעשהו'

תם ונמלם כקדר ושמרו דרך ה' לעשו' צדקה עם הדל' ורזה
 שהביאו' לדכוס' שמו' ה' מנחם יעקב' בכר' יהודה' אשכנזי'
 סנת השסו' ליצירה :

הקדמת המחבר

אמר

יעקב בן לוא' סקנין' כמר' ינחם' לבית' לוי' פזננו'
 אשכנזי' זלחה' מתושבי' קיסאל' מוכסרים' בן שלם'
 ועשרים' שנה' אכזי' היום' ואוכל' עוד' לבאת' ולבא' בעהו' ובשלח'
 הזמן' אותי' לויכ' ביאה' העיר' המהוללה' הושבת' על' מבואות' ים'
 רובלת' העמים' אל' איוס' רבים' אשר' סומרים' שרים' כנעניים'
 ככבדי' ארץ' כמודעת' זאת' בכל' הארץ' שם' דברתי' ללי' שאל' הם'
 החכם' הכולל' האלוף' כמה' רבונם' מפאנו' כרו' ואמרים' אנשי' השם'
 לישא' משלי' ולהשמיע' בחון' קולי' דקדוק' לשוכנו' הקדוש' בקנור'
 גדול' לנוך' התלמידים' המתחילים' כללים' יותר' הכרמיים'
 ומורגלים' לתפארת' הקריאה' וההבנה' הישרה' והנס' פי' בער'
 אנכי' מאיש' אחר' לא' כהונותי' כי אין' מסדין' לגדלים' אמנם'
 ידעתי' כי בן' רבים' ילעיגו' לי' באמור' כי דברי' אנור' זה' כשמו' בן'
 סוא' ואין' בפיו' דבר' מדש' רק' מעט' מועד' בלי' סדר' מוקדם'
 עת' ואחר' ולא' ירוץ' הקורא' בו' אם לא' ירוח' בשאר' ספרים' נמאונו'
 אך' בזאת' יאותו' לי' ועל' כל' פשעים' תכסה' אהבתי' הקנור' כי בן'
 בויתי' וזכרון' אסד' עולה' לכאן' כי איני' רשאי' להאריך' אך' אם'
 יאריך' יימי' אראם' לך' ספר' בארובה' דקדוק' שעדין' אכי' מסכרו'
 ונכרס' הולדו' קראתי' שמו' **תולעת יעקב** ושם' תמכ' דבר' דבור'
 על' אפניו' וזה' יסיה' משפט' הספר' דברי' אנור' זה' ומעשהו'
 אומר' לך' כללים' מה' הכיסי' והיונא' מהכלל' לא' אשים' עיני' עליו'
 רק' ליוס' מקס' אולם' אהנה' את' השם' באותיותיו' בארובה' כי
 רואה' אני' באנש' נמות' שלי' שעדין' נריך' למודעי' אף' הסוגה'
 את' השם' ככתב' ונותו' דקדוקו' וכי' אעלה' ארובה' לך' בארובה'
 יארפאך' ואלה' מוסף' על' הראשונים' ארים' מכשול' מדקד' עמי'
 כמה' שאוכל' לפי' קט' שכלי' וייסיה' אלתיס' עמדי' הנעיר' מנעיני'
 המדקדקים' אקפופה' הנדקקת' מכל' כל' הקול' קל'.

דברי אגור

צאם יעקב בנו יצחק	צאם נבר לבית לוי
זפינצו אש- בנוי אך	בקסאל מונ-פירה בוי
שמע האל ועין האיר	שיר לה' שיר הדש
אז עטי זמלולי	בכתבי את דברי אגור
	בסוד דק דק חזקי אגור:

עקרא ברלא עשרים ושתים אותיות יסוד הכל

הז כפי פשוטן ברבור שכלי הז
כפי סוד ה' ליראיו ועוד ה' אותיות שנכפלו שהן מנכפך
הנה הנס מחמם מוצאות מהגרון מהחיד מהלסון
מהפינים מהטכתיס מהגרון סימנס אחהע ונקראות
אותיות הרפיון לפי שאינן מקבלות דגש חוץ מן האלף
בד' מקומות וזאמר משפטן לבא בטוא יסתתפו עמו
פ"ח סגול ק"מץ על הרוב חוץ מלשון העלמה הבאות
לעולם בטוא פשוט וכן בלשון חסיה חוץ משמכה עס
הפ"ח כמו יעמוד עם הסגול כמו איעמוד עם הק"מץ
כמו מעמד משפטן היה בטוא פשוט אס לא היו מהגרון
ונחלקות לד' חלוקות נרחבות ומרחיבות כמו יעשו לא
נרחבות ולא מרחיבות כמו יהיה נרחבות ולא מרחיבו'
כמו ויחן מרחיבות ולא נרחבות כמו החמוד ומזה
הטעם כל כי הח' והע' הנקודות פ"פתח בסוף התיבה
ונרבעת בנקדתן כמו יריע אף יצריח והן נשארות
נרבעת בקריאה כמו אס לא היו נקודות הטעם משום
שהן הן מהחלוקה המרחבת ולא נרחבת כאמור:

עקרא

דברי אגור

ד

עקרא כלל ב האותיות מהחיד סימן ג"כק
מהלסון דטלנת מהסנים ז"ספך
מהספתים ב"מף ותכסה אותן בפתח ותמנח כשהר
כסון מוכאץ וכל אות מכל מוכא ומוכא לפעמים
מתחלפת בחברתה:

עקרא כלל ג הכב אותיות י"א לשרם וסימנס

ט"ח ספר ג"ע כ"דק ו"א לשרם
ולשמום או לתוספת וסימנס כתב' שלס וכ"א' אך
ל"ט משמו' בראש לבד והשאר בראש ובסוף ומנכפך
כפי אבותיהן בין לשרם דוקא בין לשרם ולשמום:
עקרא ברלד האותיות המיוחדות למשך ולנחות
סימנס אח"ו ונקראות אותיות
הנשימות והן אמות לכל האותיות שלא תוכל לבטא
האות באחת מהתכופות הגדולות מבלתי שתבא עס
אחת מהנה בכח או בפעל יעקב יעקוב החולס למשל
בכח או בפעל אך אמנס ההא אינה נחה אלא בסוף
כמו הרבה ואחר הסגול כמו גולה וגם אחריו תבא י"וד
הרבי' נחה כמו מדברותיך וגם אחר הקבוץ נחה כמו
ספ"ה אשורי:

עקרב כללא הנקרות י"א ה' נקראים מלכים

זה עברים וא' עבד עברים והוא
הסוא המלפס סימנס פיתודי חוהם ומורים לפעמים
על חסרון אות השרם שאחריהם כמו י"כא יעקב כי
הברי' מהי"וד מורה הי"וד מהשרם העברים סימנס
פ"ח"י חקם אחר המלכים לא יבא דגש אס לא שתהיה

המלה 4 1 ר א

המלה מלעיל כי אז יוכל לבא . ואם המלך הוא קמץ
ברוך טעם לאות הקמץ שיוכר שהוא רחב חוץ ממלת
בתיס שהוא מלרע וברגם התיו והקמץ קמץ רחב
וערבו עלי דברי מרי רבי ואלופי הגאון ארקי'וולטו כדו
סכתב אפסר סכורך הדגם להבדילה מהחמר הבת
סעכונה מדה כי הב'ית גם היא בקמץ'י ואחר העבדים
אפסר עיבא דגם . כל שוא אחר המלכים נע אם לא
סחהיה המלה מלעיל . אמנם אם מלה זעירא או תבה
מלעיל גרמה לסלפכיה להיות מלעיל אז נע כמו וקראו
לו יושבי חלד . ואחר העבדים השוא נח ובמלעיל נע
כמו אספה לי . דע כי הנקרות מתחלפים אלה באלה
בהרבה מקומות כמו אם בן הכות הח'ירק במקו' צירני
עקר ב כלל ב קמץ בסוף המלה מלעיל מנחי
הע'ץ כמו ויקם . ולוית חז כתב
גם הכפולים כמו ויחס או חטוף ולא זכר כלל ועקר לא
מלעיל ולא מלרע . ולכ כי כל המלות שהן מלעיל בקמץ
בסוף תהיינה באיזו גזרה שתהיינה הן כקראו בחטוף
אך שהאות האחרונה שאינה נקודה לא תהיה מאותיות
אהו' או אות בנקוד המביא פס אחת מהנה בכח כמו
כז דברת . באופן כי לפי דרכי הכפולים ונחי הע'ץ
חטופים משום שהן בקמץ בסוף ומלעיל לא משום
שהאחר מנחי הע'ץ והאחד מהכפולים ואם אחר הקמץ
מ'קף הקמץ קמץ חטוף כמו כל הבכור . והמקף נקרא
גם סמיון ולא יבא בין פעל לפעל . כל מלת יס וכל מלת
פס הקמוץ גם במקף לא יהיה חטוף וכל יס קמוץ חוץ

מים סוף סנפתח לעבור ישראל בתוכו יואם אחר הקמץ
אחת מאותיות הנחות לא יהיה חטוף גם במקף כמו לא
אחטא לך תהלים קי"ט . ואם יהיה מאריך תחת הקמץ
לא יהיה חטוף גם בסאר האותיות כמו משגב לנו פס
ח'ו . ואם אחר הקמץ דגם הקמץ הוא חטוף כמו ידו
אמץ יאך מלת שמה רחב משום הטעם שיש לאות הקמץ
ואם אחר הקמץ שוא הוא חטוף כמו חכמה . ואם יבא
טעם לקמץ ישאר בתקפו היינו רחב כמו תהרס שמות
כנ' . ולא אסתיר מתך מלת תקבנו והכתובה בפרשת
בלק בקמץ בהרבה מקומות כי לכל הכללים הוא רחב
וכריך להיות חטף קמץ ובאמת רוב העם קורין כמו
אם היתה נקרה הקיף בחטף קמץ אך משום שמעטה
אבותיהם ביריהם לכך דע כי כריך להיות בחטף קמץ
כמו סיגיד עליו ריעו יגפנו שמואל א' כו ועוד ראיתי

כתובה בחטף קמץ בספר ההרכבה .

עקר ב כלל ג הח'ירק שאין אחריו דגם אפילו
בלא יוד נקרא גם תנועה גדולה
כמו הקמותי ומה נעים מאמר הגאון ארקי'וולטו כדו
בדבר הב' שואין בסוף תיבה באמור כי ריכס כאמצע
התבה היינו בקריאה יעץ כי עקר הדבר אינו אלא
לתקן הקריאה שלא תהיה קשה לבטא בספתים בבא
השוא תחת אחת מב' אותיות הדומות והשוא בראש אז
נע כמו הנני הטעם שאם היה נח לא היה כרגם
במבטא אלא אחת מהדומות .

עקר ב כלל ד הדגם מורה על אות סרסית כמו

וירד יעקב ועל ת"ו שרשית כמו השבתי ועל ת"ו התפעל
כמו תטמאו ועל כ"ן במקום מן כמו וירד מיעקב
ובאחה ע"ד בצ"רי כמו מהם ועל נו"ן הנפעל כמו יפקד
עליהם ועל סימץ בזמן פעל ונפעל והתפעל ועל תשלום
אות הכפל הקורמת לו כמו סבוכי ועל המאחרת כמו
ואכות אותי ונראה שהכחור חזר בו במה שאמר
בשיר ה' משיריו ברקדוק באגרו יקדם החברון ורגם
לו אחרון כנראה בספר ההרכבה במלת נחנת וכאשר
מעיד עליו הכב הארקי וולטיו כ"ו וגם זה דעת לסוף
למודים על ויסב וידום ויבא רגם על ה"א הידיעה
והקריאה כמו הקהל הגדול וכן הדין עם אותיות כלב
וכן על ואלו ההפוך באותיות יתן זולת הי"וד בפעל ופעל
כמו ויבקם ויבקשו ויבוקש ויבוקשו ולא תקפי אלי
מתלת ויחי יעקב שהי"וד של ויחי איך בה רגם שאם
משום חסרון למד הפעל גם העי"ן עלומה כדי להקל
הקריאה כ"ס שהי"וד הנקרה בשוא לא תבא בה רגם
כדי להקל וכן הרגם מורה לתפארת הקריאה בא"ס
או באות בשוא כמו ויחנך הכפיכו וכן הרגם בא על
חסרון הנח כמו ופטורי כמים הראוי כימים ולפעמים
יקדם הנח אליו בלא צורך מאחר שהוא מורה הנח כמו
היולר וכן על חטיפות המלה במקום שלא יתכן נח
בכתים כמו מני דרך ישעיה ל' וכן על הא הדאויה קודם
לו אם נחה כמו מזה בידך הראוי מה זה אם נעה כמו
עונה הראוי עד הנח וכן על סבת הכלל ממפיק
מעסיק ורחיק ואתי מרחיק ובמפיק כמה מבני עמנו

ים ט"א ריעו או לא יבינו ועושים באות ה"הא במפיק
קול הברה כמו קול התנועה שלפניה וכל כי האמת הוא
כתוקע בתוך הכור בסדר כי אינם נרגמים כי המפיק
ב"הא מפיק אותה כדי שתהיה מורגמת בהוצאת
הנשימה לכד גם הרגם יבא על סבת תנועה גדולה
על מלה מלעיל כמו ימה כי זה הרגם חזק בהכרח
באותיות ט"ס ס"ק"ן כו"לים מפני שאינן מקבלות רגם
קל ועוזרים קצת להורות הנח אשר לפנייהם וכן הרגם
בא על תשלום הא המאחרת כמו ולא ישמרכו סה"א
כמו ישמרכו:

עקר ב כללה

הרפה הסמיטו אותו מפני
הטעמים פעל התכה :

עקר ב כללו

הנה נח פתחתי פי דברה
לפניו בחכי ואומר כי מה

סאיז אנו אשכנזים עושים קול אחר לי"וד דגושה כ"ל
שהוא מפוסט סאיז לאות שני קולות רק המיוחדות לשני
קולות מהן שבע בפולות ב"ד כפ"ת :

עקר ג בר"א הזק"א יבא קודם השר"ל ולפעמים
ב' זרקין זה אחר זה ולא יעשו לא

מלעיל ולא מלרע ש"י לא יבא כי אם אחר הזק"א וגם
בא הרביע אחר הזק"א ואיך כח בסר"ל לעשות מלעיל
או מלרע יתלש"א איך כמו לעשות מלעיל או מלרע וכן
התל"כ"א בתלים מפלי איוב הטעם הנקרא ימנית
והיא העומדת תחת התכה קודם והנקרות איך התכה
מלעיל בעבודה כמו מלת תפל מבלי מלח ב' פטטין

בתבה הראשון יעשה מלעיל ב'טעמים העושים מלעיל
או מלרע בתבה אחת לא תהיה ולעיל ולא מלרע
בהחלט אלא נקראת בהעמדה קצת לא מלעיל ולא
מלרע כמו אנה אנה חץ מב'פסטיף הכל והואיל ואתא
לירץ מלת אנה כימא מלתא : הן רבים עתה עם הארץ
כמדדשו סוודרים לפני התבה ונותנים בקולס קול
להם קול אליהם קול דברים הם משמיעים ותמונת
הטעמים אינם רואים זולתי קול וכסקוראים ההלל
ומגיעי להושיעה בא הכליחה בא קוראים אותם מלעיל
והם לא ראו או לא ידעו כי הזרקא אינו עושה מלעיל או
מלרע ופעם אחת ירדתי לפני התבה כי גם אני מכבד
את ה' מהיני אך חץ חץ למרי ואלושי ה' הקצין כמל'
אברהם סברי ישרו נעם זמירו ישראל בקולו ובזמירותיו
הערבים אשר שתיי מים מכורו חכמה מפוארה בכלי
מפואר וכאשר הארכתיו המלות הנזכרו' בזמירותיהן
כמהג אשכנזים באופן שהרגשתי בחזק המלרע
שמעתי בת קול יוצאתי מהר חרוב וכל שהיה מאחת
ההוראות של ההתפעל ויקרא לאנשי ביתו ויאמר להם
לאמר לאחרים ראו מה הביא לנו איש עברי לדבר בנו
המלעיל מלרע ויעקב שמע כי טמא את קריאתו ויאמר
יעקב' בלבנו ומה קול הצאן הזה באזני וקול הבקר אשר
אזכני שומע' וכססויימתי התפלה אמרתי לו הרי זה
בא ללמד וכמבא למד כי הן מלרע ומזכיר ולא כמזהיר
אני לך יי' סאמ' החכם עזרא זכל בס' מקץ כי האומר
בתפלת שבת ובסובע כלכלתנו טועה כי סובע עם
הפעל

הפעל והנכון ובסובע כלכלתנו ומה שכתו עוד במחזורי
האשכנזים על אחת מאלף אלף אלפי אלפים סבוב כי
איכה משתנה לקמץ אלא באסף והאומרה בקמץ מאלף
יחשב ירע כי אביו של הדרק כתב בספר הזכרון שכל
בישתבח זלך גרול בהפס ינת כן כתב מרי ואלושי
הרב הארק'וולטי כדו' עוד כתב טראוי לומר בחתימת
ישתבח חי העולמים בצירי החית מפני שהוא סמוך
ואכל יורעי האמת דריק אקרו חי פלמין בסמיכות
ועוד פסוק מלא יס ויטבע בחי העולם רניאל יב' כל
תבה שהטעם המעמיה אותה אינו בתנועה האחרונה
נקראת מלעיל בין עלוה בין תחתיה וכל שהוא בתנוע'
אחרונה נקראת מלרע' והזהר שכל הטעמים עובדים
לתנוע' הקודמ' לו כן קבלתי ממרי רבי ואלושי המובהק
האלוף כמהרר אברהם פרוניצ'אלי כדו' אך המאריך
אינו כן כן כל כמו שתראה לקמץ והטעמים מברילים
בין השם והפעל כמו כאשר שמע פעל בכלכלי שמע
שם ומברילים בין עבר לבינוכי כמו ורחל באה רחל
בתו באה :

עקרג בלל ב

הרביע יבא באמצע האות כרי
להבדל מהחולם' מצאתי כתוב
בכתב יד כי השופר הפוך לא יסרת בנגון כי אם בבא
אחריו פסט אחר אוב' . ועוד מצאתי כי הגרמיה לא
יסרת בנגון כא בבא אחריו רביע' גם מצאתי כי
הדרגא פאחריו הרביע נגונו כגרמיה וכל זה כמנהג
הלועזים . וכל כי חוץ מנגוני הפרסיות ותלים מפלי
חיוב

אינו הכתביר דבר וגם כן כל כי הוא הדין כמנהג
האשכנזים והספרדים אך כל אחת מהם כפי נגוסם
עוד מצאתי כי הטעמים שנוטים הלועזים על הפרסה
בנגון קול הם רק ח' והם מרי רביע זק זג אחת תביר
טרחא ספ וסרריך להגביה נגון הרביע ולהקטין נגון
הזק ולהכמיד נגון האתנח כאלו ינוח והתביר איז לו
נגון וכפ הטרחא ספ כאלו לפניו התביר יפסיק הרבור:
עקר ג בלל ג המאריך הוא הנקרא מתג או
גביא או מירכא והוא קו כפוף
מעט הפוכה לכד שמש הקורא והוא ג"כ קו ישר לפעמים
לימין השוא ולפעמים לשמאלו . ודע כי כשיבא עם שוא
בראש תיבה אז קריאת השוא בפתח כמו שלמים הם
אתנו . ואם אחר השוא אות גרונית יקרא כתנועה של
הגרונית כמו שאו ואם לפני ה"ו קריאתו כחירק
ועקב אם נמצא במאריך אך אם ה"ו בחירק אז
השוא יקרא כפשוטו כמו וישראל אם נמצא במאריך .
עוד דע כי כללו מחמת הדומות המדברים משום ה"ו
הידיעה והמלה בלשון רבים . וזהב משום ו"ו סורק
בראש תבה אך לא בב"ג כפת כמו ובני ומקומות
בלשון איכיל אך שהטעם בלמד הפעל וכן בלשון ברכה
אך שהטעם בפ"א הפעל הם בגביא ובחטף פתח . וכל
גם אם החטף פתח אינו כתוב טס עם לו חק ומשפט
בקרי וכמו שהיה כתוב והטעם משום המאריך שאכל
השוא מהמלות ההן ומהרומות להן . עוד דע שאם יבא
מאריך עם החירק יהיה השוא שאכלו כע כמו יהיה .

עקר

עקר ג בלל ד הסוף פסוק הוא מקל זקוף תחת
האות כמו לעיני כל ישראל
ולפעמים המאילא שהוא כדמות הטרחה ישרת לספ
והחוספים שהוא הפתי נקרות הם הם כמסמדות
בלי נקרות:

עקר ד בלל א חלקי הלשון ג' טס פעל מלה
ועסק הדקדוק בבאיור ג' הלה
וחלקיהם השם מורה ענין ולא זמן כמו אם תזכור טס
שלמה ידיריה הלוי כי איז הורא זמן נוסף על אותיותיו .
הפעל מורה ענין וזמן וזמן כמו פעל כי מורה ענין
הפעולה זמנו עבר גופו לכתת . המלה איז לה טעם
אלא בהסמכה אל השמות או אל הפעלים כמו את
יעקב אשר דבר :

עקר ד בלל ב דע כי כל כי כל השמות לא יחלקו
רק לר חלקים והם טס פרט טס
מיז טס מקרה טס תאר . טס פרט הוא לפרטי אחד
וסימן ג' מ' א פי' גברים מלאכים ארצות כמו יצחק מיכל
ירושלם כי הם שמות לפרטי מינס אך את יצחק הלוי
טס הלוי אינו טס פרטוי אכ טס הפרט הוא לפרט מינו
וכברל משאר השמות בה' דברים וסימן כפרדם פירוש
כנוי פעולה רבוי דעת סמיכות . כנוי סלא תכנה לומר
יצחקו ולא תכנה פעולה לומר יצחק תכחק ולא תרבה
לומר יצחקים ולא יודע לומר היצחק ולא יסמך לומר
יצחק הלוי כי מלת יצחק אינה נקראת סמוכה אך אשר
תאמר לבית לוי לבית הוא סמוך . ולשאר השמות יקרא

קפת

קצת מאלו' שם המין הוא כמו תולעת יעקב כי אין לתולעת הפרטו שם מיוחד אפי' הוא שם למינו ולא לפרטו שם מקרה הוא כל שם שהוא מופטט מהנוטא כמו חכמה ואי אפשר להיות בה מציאות לברה וכן יקרה לכל שם מקרה ונעדרת החכמה לפעמים מבלי העדר נוטאו' שם התאר הוא כל שם שהוא מתואר מערט או ממין במקרה יחד אך הוא תאר מצד המקרה כמו יעקב הקטן כי לא נקרא שמו יעקב מצד ויקרא שמו יעקב דאכ' או אפשר שיתבטל שמו אחר כך לקראו ישראל כי לא אדם הוא להנחם אף נקרא שמו יעקב על שם העתיד שהוא ויעקבני זה פעמים אם הוא כדבריו לא מצד שהוא שם פרט בלבד אס כן שם יעקב הוא תאר משום המקרה הרבך בפרט יחד אף אל תאמר בלבדך כמקרה הכסיל גם אני יקרני ולמה חכמתי אני אז יותר שגם זה הבל לחשוב כן כי יודע גם אני ששמי ושם אבותי אברהם יצחק ויעקב הם שמות פרטים והקטן אינו מצד שהוא אדם אלא מצד ותקרא ליעקב בנה הקטן אס כן שם קטן הוא תאר מצד שם המקרה שהוא הקטנות הדבך באדם שהוא שם מין ודע כי בכל מקרה תמצא תארו וכן המתאר תמצא מקרהו אס תבין :

עקר ד ברל ג דע כי כל שם שמורה הוראת אות או אותיות ממש' וכלב הבאים בראש או שם שורה סיון אות הפרט מצד התנועה או

רנ"ט או אס ים בסופו סיומן בנקרות או באותיות לסיומן הסמיכות וים גם סמיכות בלי סיומן או סיומן הרבוי או הנקביות או סיומן הכנוי או קורא אני אשם שם מורה משל משה וכלב כמו יעקב מצד לבי' ויהי' יעקב ככלב במשה משל הסמיכות עכ' האית כמו ערת יעקב אך ערת ים בו גם סיומן בנקרות משל הסמיכות בלי סיומן ארץ חפץ משל הסמיכות בנקרות זקן ביתו משל הנקביות טובה תוכחת משל הרבוי יעקב מלחכי' משל הכנוי בוראך יעקב וסמיכות יאמר על מלה שבאחריה תובץ מים בתחלתה על הרוב או מלת של הגם שאינה כתובה ויש סמוך על סמוך עד ה' גבורי חיל מלאכת עבודת בית האלהים (דברי הימים א' ט') ויש ו' מלות זעירות זו אכל זו אין זה הי אס רוע לב וכל שם שיש בו אות או אותיות מהאמנתי לתוספת קורא אני אותו שם נוסף ולעולם האמנתי בראש או בסוף אך לא באמצע הפרסיות והיה יעקב לך למופת מאחד הנוספים וכל שם שאינו לא שם מורה ולא שם נוסף באמור קורא אני אותו שם מכונן כמו חכם ואס חכמת חכמת לך והזהר כי אותיות הנשפיה לא מעלים ולא מורידים בשמות לפי דרך הכלל הנה' ולא אערוך לפיכך שלחן סבות הסתנות נקרות השמות שהם סמיכות רבוי נקביות כנוי ואיזה מהם המשפחות שהן קמץ ברא' שוא חולס סגול ובאיזה הן משפחות כי ירבה הדרך וכבר התריתי בהקדמתי כי במקום שאמת לקצר אינו ראוי להאריך :

עקוד כלל ד

הסם הוא מנחי העיץ ואיז' מנחי הלמד ואיזה מהכפול
כמהס כל אחר מהס אלף ב' אותיות לבד . אם ברבוי
או בכנוי או ב"הא הנקבה יסבול הסם דגם הוא
מהכפולים כמו מחנה תאמר חנים חנו חנה הנימל
ברגם . ואם רפה הוא מהנחים . ולהכיר איזה מנחי
העיץ ואיזה מנחי הלמד' מנחי העיץ תאמר גרי הצדק
סנימל בכירי אך מנחי הלמד תאמר דגו היס הדלת
בסוף . ואם אחר החפוש לא ישאר כי אם אות אחת
בידך . הוא חסר הקצוות או מנחי הקצוות או חסרי
הפא ונחי הלמד . מתת הוא חסר הקצוות מוצא מנחי
הקצוות מטה וחסרי הפא ונחי הלמד . אחר כל
הדברי' הלה תבנה בנין עם כל כנויי היחיד ומיכותו
ואחריהם כל כנויי הרבים ומיכותם ואח"כ נקבותיו
עם כנויו ואם הוא תאר תוסף גם הנקבה יכנוייה
ומיכותיה וכן הדין ברבות . וכן אם הסם הוא עם
המין ולו זכר ונקבה מלפון אחר ושרט אחר ודפי כי לכל
עם י' כנויים כמו מחכס תאמר חכמו חכמך חכמי
חכמם חכמכס חכמנו חכמה חכמך חכמן חכמכך ומן
חכמים תאמר חכמיו חכמך חכמי חכמם חכמיות חכמיה
חכמינו חכמיה חכמך חכמיהן חכמיכך ובהיות סהוא
תאר תאמר גם הנקבה וכנוייה ומיכותיה וכן הדין
ברבות :

עקוד כללה

מטלסה ועד עפרה ישמע ההא
לזכרי ושלסת נמצא טוה לזכרים
ולנקבות ושמונה בקמץ לזכרים ובסגול לנקבה ומאמר

הסם טלס כמו חכס' החסדים אם לא נסאר לך אלף
ב' אותיות ובאחד דגם חזק והאות הנוכפת פתוחה או
מהחסרי' כמו מטע ומלת שיאו וכפ סיג (איוב כמלכי' א'
זח) הם מהחסדים הגם שאיז תוכפת אות בראש אך
שיאו גם מבעלי האלף כי טרמו נסא . נחי הפא ח'לף
באים על דרך המלמים בכופ האלף כמו מאמר . נחי
הפא יוד אם הב' אותיות הנסארות רפות ויש אחת
מהאמנתי' לפניהן נקודה בחולס עם ויו או ח'ורק עם
יוד או כירי או בסורף או מנחי הפא יוד מטל הסם
מנחי הפא יוד כמו מועד . נחי העיץ אם הב' אותיות
רפות והאמנתי' לפניהן בקמץ או בסורף האחת פ"א
הפועל והב' למד הפעל ונחות העיץ תורה התנועה
גדול' שתבא לפא הפעל כמו מקור מוכק (ישעיה ח' כב)
אך בסורף הם מעטים נחי הלמד אם לפני הב' אותיות
הנסארות אות האמנתי' בתנועה קטנה . הוא מנחי
הלמד והלמד נחה ויורה אותה האות הב' מהנסארות
אם היא באחת מהתנועות גדולות וגם הסגול יורה
אותה אם אחריו הא' וכן הכירי בסמיכות אם אחריו
ה"א מטל הסם מנחי הלמד כמו תכלית מחנה מקנה'
הכפולים אם ברבוי או בנקביות או בכנוי האות הב'
דגוטה אז מהכפולים וכריך תנועה קטנה בראש כמו
חגי(שמות כג) לכפ טועים הקוראי למלמד רבי הרומ
בטוף כי הוא על מסקל חגי באמור . ולהכיר איזה
הסם

עשר עם תשעה עשר הה"ל לנקבות ומעשרי ועד מאה
ואלף ורכבה שנה ימים ושנים עד עשרה בלשון רבים
ומשם ואילך ביחוד כמו ויחי יעקב בארץ מצרים שבע
עשרה שנה אחד עשר יום מהעשר עד עשרים נאמר
אחד עשר במיכות לא כן מעשרים ומעלה כמו לומר
אחד עשרים והטעה כי בהיות בעשרי אחדים ועשרות
אם נאמר בלי וי לא יובן אם האחד אחד או עשר אבל
אחד עשר ר"ל אחד מהעשר כוסף ים טס הכבזר מן
הפעל כמו מן לקח מקח שוחד (ד ה ב יט) ויש יורו על
הפך הפעולה כמו שרש מן תשרש וגם יש פעל הכבזר
מן השם ובשמות ההם אין תוספת האמתיו כמו עוף
מן עין ארץ אם יבא בראשה מאותיות כל ב"ה האלף
גם כן בקמץ ופעמים בלשון זכר ופעמי בלשון נקבה
כל טס שבסוף תיו נוספת או פרטיית ומלעיל בכנוי
החיו רגושה כמו תפארתיו ובכנוי הרבים רפויה משום
החולס כמו תפארותיו ואם מלרע אז התיו בכנוי
רפויה כמו מלכותו ואם הוא מכחי העין ג"כ בכנוי רפה
כמו ביתיו וכל שבסופו היא והקודמת לה קמץ אז התיו
בכנוי רפה כמו חמתו ואם בנקודה אחרת אז בכנוי
בה"א כמו משרה שדהו ההפרס לומר ותכל תלונותם
לת' ונותיהם הוא כשיט ל'מה ויעקב אחים לכל אחד
תלונ אחת תאמר תלונותם וכשיט לכל אחד ב'או יותר
תאמר תלונותיהם ד' פרטים יש על משקל פעל כי
במיכות הם בב' סגולים והם ירך כתף גדר גזל

וגם שמות שהם בב' כרויים ולא יתרכו ולא יכזבו כמו
תכל

תכל: אין טס מהשלמים בב' תנועות שהאות האחת
סגולה אם לא פגם הב' ומלעיל. האחת כגול והשנית
פירי מהשלמים בב' תנועות לא תמכא לעולם. השמות
אותיות האמתיו לפעמים בראשם לפעמים בסופם
לפעמים בסמיהם ולא יתוספו רק בגזרים מהפעל
ובסוף לא תמכא אלף נוספת בלשון עברי רק בלשון
הקבוצם ולא תקשי במלת כמזרח איכה ג' כי האלף
במקום הוא לידע אם הוא שבסוף השם היא הא'
המקבצה אם קמץ לפניו ומלרע היא הא' הנקבה ואם
יחסר אחד מלה הסמיני היא שרשית או נוספת ומעטים
יוכאים מהכלל כמו מגוה איוב כ'. קימץ להכיר אם
התיו בסוף היא לנקבה אם בפני סגולים או בחולם
וסגול לפני תיו היא לנקבה כמו עטרת קטרת. השם
בב' סגולים לבר כשהלמד חית או עין הסגול הב' ישוב
לפתח כמו צמח ואם עין הפעל חית או עין הב' סגולים
לפתח כמו שחרי אך פתח היה על משקל הרגושים אם
לא היה החית כמו שבת שהוא מהרגושים והראיה כי לא
ישתנו ברבוי. ארח בסביל החית הרי"ש בפתח וכן
כובע בסביל העין הבית בפתח והם על משקל און
ראש וכן יום ברבוי ובכנויו האחד בקמץ ואין זולתם
מכחי העין המשתנים ברבוי ובכנויו לקמץ ומלת טוב
בסמיכות ובכנוי בסודק כשהוא טס המין אבל כשהוא
תאר אינו משתנה. מלת סוף ריבו שנה בסגול היו לא
סהוקל מפני נחות האלף יחטא היה לו לומר חטא בב'
סגולי לא סהוקל כמו סהוקל מלת פוא והוא עד השמן

אל ה' נקדות כמו חטאו חטאים וברבוי חטאים בחטף החיית' אך חטאים בפתח החיית הוא תאר' יש שמות בחירק ובז'ור נחה והם אשר עין הפעל אחת מאותיות ויה כמו תורה תאמר רי ומנהה כי ומניה כי ומכזה כי ובכלם היוד במקום הא' שרשית והע"ן נעדרתי אף ברי (איוב לז) במהם קיפה יחזקל כז) וכי אדיר (ישע"לג) כי תחת ופי' (סס ג) יחמס פי אינו מהם כי שרשו פה ב' אותיות לבר על משקל פה והוא אחר במיכות ובכניו המדבר והיה לו לומר פי' למדבר ולכבדות ב' היורד השליכו האחת' השמות הולכים אחר היחיד היינו פאם היחיד זכר וגם הרבים הגם פהם בסימן הנקבות' ואם היי' ד נקבה הרבים נקבות הגם פהם בסימן הזכרים כן אמר לי ימורי ולפי בעל ספר ערוגת הבשם נל"ו :

עקרה כלל א יש פעל עומד ויש יוצא ויש לפעמי' עומד ולפעמים יוצא ולהבחין אם עומד או יוצא השמש במלת מה כמו מה דבר כי לא תאמר מה הלך כמו שאמרת מה דבר ומה שהוא לפעמים זה וזה כמו הרשע אבר מן הכלם עומד אובד אבי יוצא :

עקרה כלל ב יש הא' הנקראת הא' הידיעה והנקרות המשמשים עמה הם פתח פגול קמץ ורגם אחריה כמו השמים ואם אחריה מאחזרעה הא' בקמץ לתשלוס הרגם כמו הרוע' אותי ולפעמי' גם עמהן פתוחה כמו ההולכת ואם יבא אחת מאותיות

מאותיו' בכל תחסר הא' ובכל בפתח כמו בבית ועם הרפיון בקמץ כמו בעיר' וכשהיא קמוצה בס' גול על הרוב כמו החכס' דע כי כל שבט' היינו הלויים שבמקרא בלשון רבים רפה הלמד שלא כדיו ואני הכת לקחתי את הלויים למשל אחד מהם' הא' השלמה והתמה בח' טוף פתח כמו המלוך חוץ מהלה' תגמלו שהוא פתח לבר ואם הן ברפיון אז בפתח לבר כדי להרחיב יותר כמו החייתים' וגם כשהאות סוואית ובה דגם כמו הלכץ ולפעמים זולתו כמו הכבוד והטעם משום שלא יבואו ב' סוואין והמשכיל יבין' ומלת הייטב בא' כמשפט הא' הידיעה בפתח לברו על אות רגושה והיא התמיהה ולפעמי' הבאה על אחה"ע' בין ידיעה בין פלה בסגול כמו החכס' ולפעמים הא' השאלה בפתח ורגם לפניה כמו הבמחנים' יש ד' פרטים שלמרי' הם הא' ולא תקוח הא' גם ברבוי תמה נבה נבה כמה (ישעיה ה' תהלים ס"ג איוב י"ח קהלת ח') :

עקרה כלל ג כל פעל לשון עברי יש ג' אותיות פרטיות לפחות בראש או בסוף לא נמצא ויו' שרשית והיוד בסוף לא תבא שרשית לעול' החברים הם שפ"א הפעל כ' כמו נגם שבעתיד יבא הפ"א בכח דגם חסרי הפ"א יוד כמו יבב שפ"א בא' בכח דגם ע"ן הפעלי חסרי הפ"א למד לקח לתע ולהם לכרס נכתב הגזירה הזאת ולא עבר זר בתוכס' בעלי הפ"א ח"ף ונקראים כן משום כי היא היא פס או בהתחלפות לולא ע"ד הזרות שאז נבא בכח הנקרה ויתא' והוא גם מנתי' הלמד

הלמד הוא כי שרשו אתה • משל מכחי העיץ ויו או חר כמו
 חמר כחי הפח יוד כמו ידע כחי העיץ ויו או חר כמו
 בוק קיס • בעלי הלמד חלף ונקראת כן כי לא תחסר
 הא לולא עד הזרות משל בעלי הלמד חלף כמו ברא •
 כחי הלמד הוא כמו עטה • מרובעים בנוח העיץ כמו
 בזנן • כפולים הרומים למרובעים כמו גולל • כחי העיץ
 ולמד כמו בחי חסדי הפח ובעלי הלמד חלף כשא חס'
 הפח וכחי הלמד היא כטה • כחי הקשות שפאיהם יוד
 ולמדיהם חלף ירא • כחי הקשות שפאיהם יוד ולמדיהם
 היא יורה • כחי הקשות שפאיהם חלף ולמדיהם היא
 אפה חסר הקשות תין פחד • והוא אחר ואין פני
 להחשיל לו לבזירה זו פעלי הכפל גלל • ויש כפול הפח
 והעיץ ומכחי הלמד היא ושפיתם • ויש כפול הפח והלמד
 כמו ושלפת • חס' הלמד שהיא תין או כן כמו כדתי
 ולנו אך ולנו גם מכחי העיץ ויו כי שרשו לון כחי העיץ
 וחס' הלמד כמו ומתי כפול הפח והעיץ ומכחי הלמד היא
 שגשג כי שרשו טבה • כפול הפח בכפולים גלל כי
 שרשו גלל • כפול הפח והלמד ומכחי העיץ קדקד כי
 שרשו קיד • מרובע אחתי ברבל ועם אות נחה תחרה
 וכפול הפח והעיץ שאחא וכפול הלמד אמלל כפול העיץ
 והלמד אחר ג' אותיות חמרמר והוא מהמחומסים •
 עקרה כלל ד הכנינים הם ח'הרובה לראותם
 ילך א מהלך סבילי הדעת ומכח'
 עם כי באן אינו ראוי להאריך • מהחם לא יבאו כאר'
 ויחשרו הפעל ופעל והתפעל לשי פים דגם בעיץ הכפל
 פלהם

פלהם והדגם לא יורה ב' ענינים דוק ותפכח והמרובע
 לא יבא כח' בגזירת כחי הע' כי הוא כעסה לבלתי יכול
 לבא כנף הרבום ומשמש במקומו ולכן לא בא ממנו
 בפעלים השלמים כח' מעטים והמדקדקים תקנום
 באופן טלא יהיו מזה הבנין וכמזא מזה מכפולים כמו
 ויסובבו • הקל סימנו קלותו וישמש לפעמים שמום
 ההפעל וכלל אזכיר לך כשתמצא גזירה שאין ממנה
 בקל תפרט אותה כמו היה מן הקל • חלקי העבר ג'
 לזכרים פקר פקדת פקדתם ג' לנקבות פקדה פקדת
 פקדתן וג' טוה • המדבר המדברים והנסתרים פקדתי
 פקדנו פקרו • חלקי הבינוני ב' לזכרים וב' לנקבות וטוה •
 הבינוני לכסתר לכמצא ולמדבר ובתנאי שיבא תבת
 המציאות אני אתה הוא ועומד בין העבר והעתיד ויש
 בו מהעבר והעתיד • ולהכיר התאר הבא בדמות בינוני
 מהבינוני הוא כי התאר יקרא לו הגם שהוא ישן ואין
 כן הבינוני • וכל הפרטים פים בהם תאר יבא במקום
 בינוני ופעול המשל יפן סמכא גבור איך לומר גובר
 גבור • הפעול יוצא ממנו ומתעבר ובכבוים כמוהו
 היינו אני אתה הוא וההפרש בינו לפעל עבר בפירושו
 כי יזרק גם על שאינו במציאות לא כן הפעול דוק
 ותפכח כי אינו יכול להאריך בדברים ויבא במקו' תארי'
 המקור כולל לכל הגופים והזמנים ונקרא גם הפעל כי
 לפעמים מופשט מהזמן כמו לשתות העם פענינו
 לשתית כי בפעל יאמר לשתות לעם • וכל תיבות
 הבינונים יש להם זמן מיוחד וגוף מיוחד חוץ ממנו •
 הכווי

הכוני כלו לכמא ולא תבא בראשו אות שמוסית רק
היו והמקור והכוני סוים המלות בכל הבנינים האיתן
בכל הבנינים וכל הבזרות אס תוסף אותיות איתן על
הכוני תמא העתיד והאותיות איתן אינן כעדרות
לעולם מהמכתב חלקיו הם ב'סוים אפקוד כפקוד ור'
לזכרים יפקוד תפקוד יפקודו ונ' לנקבו תפקוד
תפקדי תפקודת ותפקודתה ונ' לנסתרות ולכמאיות
הנפעל הוראותיו ד' פעול מן הקל כמו ממלת פקד
שהוא הפועל תאמר כפקד שהוא הפעול ובזה לא יתכן
כוני עוד יורה פועל ופעול ביחד עוד ישמש בקל
בפעלים שאינן בו ולפעמים על פעלים עומדים הגם
שים בס' קל ויורה אז על חוזק הפעולה ולפעמים גם
ביוצאים ע"ז הדרך הפעל הדגום ישמש בפעלים
שאינם בקל במקומו עוד בפעלים שיש גם בקל ובקל
עומדים עוד בפעלים הנמצאים בקל בעומדי' וביוצאי'
והוא בא על חוזק הפעולה עוד בפעלים היוצאים
הממציאי' בהפעיל הפעל הפ"א בשלש נקודות או בחטוף
ואם הע' מאחזר הפ"א בחולם וזה הבנין תמיד פעול
מאחר וכן ההפעל ואין בו בינוני לא במקום תאר כמו
לקח ונא בנח וברגם שלא כמפוט היולר ולא יבא
בכל' במקור שלו בפסוק ההפעיל יוצא לב' ולב' וגם
משמש במקום קל וגם בפעל אשר בזה ובזה והוא בא
במקום קל עוד בפעל א' יהיה לפעמים ההפעיל יוצא
ולפעמים עומד עוד יש פעלים עומדים בו ובקל ובו
הפעולה יותר חזקה יעוד בפעלים היוצאים לב' בו ובקל

הס ע"ז הדרך ההפעל נקדתי בקבוץ או בחטוף ואם
פ"א הפעל גרוכית האות הכוספ' בקמץ רחב וכן בסגול
וכן בשרק התאר מהבינוני לא נמצא' האיתן כנ' נקדות
או בחטוף וב"פ"א הפעל גרוכית יאמר יעמד והאיתן גם
בשורק כמו יוכל ההתפעל הוא פועל ופעול על הרוב
עוד יורה על חוזק הפעולה עוד מרמה פעל שאין בו
עוד ישמש במקום קל במקום שאין בו קל וכל הפעלים
הנראים כיוצאים בזה הבנין יש לקיים מהם עומדים
לכך אין בו פעול :

עקר ה בלל ה כשתרצה להפך עבר לעתיד תשים
ויו ש"אית בראשה כמו ממלת עשה

תאמר ועשה ותמיד היוו נקדה בשוא זולת המבטלים
המהפכים אותה לט"ק או לפתח או לחיריק ולרע איתה
ויו ההפוך או החבור כשאין פעל עבר אחר לפניה או
בעתיד בויו ההפוך לעבר אז היא ויו ההפוך ואם יש אז
היא זיו החבור וס'מי פעל ועשה והמשכיל יבין ולכח
ולמדבר סי ליו החבור כשהמל' מלעיל כמו ודברתי על
הנביאים וההפוך מלרע כמו ודברתי אתך חוץ מכחי
הל' א'או ה'סתמי מלעיל כמו וקדתי ובתיי ובעתידים
להכיר ויו החבור מההפוך החבור נקודה בשוא כמו
טרמזתי לעיל וההפוך דיכה להיות בפתח ורגש אחריה
כמו ויאמר יעקב ויכולה להיות נקודה בכל הנקודות
חוץ מבירי כי לא תבא לעולם ויו ההפוך בבירי והאלף
לפי שאינה מקבלת רגש תבא עליה היוו קמוצה דרך
המקרא לתת עבר במקום עתיד וזה לרוב בדבריו
הנבואה

הנבואה ובתלים מקלי אגור הוא להפך וכן בשירת חיים
והאזינו :

עקרו ברל א

המלה אין לה טעם ובהתחברת
א העמות והפעלים בקראת מלת
הטעם ורובן לשמש אחת בעד אחרת כמו אחת יעקב
ומתהפכות לפעל כמו מפני אפונה תלוי פח :

עקרו ברל ב

הכנויים יש מהם נפרדים ויש
מחוברים הנפרדים מהם פועלים
ומהם פועלים ומהם מורים על הידיעה : הפועלים אבי
או אבכי שות אהה הוא אביו או אבא או אבא שנים אחת
הם מה שנים כמו המה יבאו המה באו בית לחם אחת
ולפעמים לבמא ואת תדבר היא אחת אי אחתה הן או
הכה : הא לך הכנויים נפרדים פועלים : הוא המחובר
לפעל יבא בחסרון אלף וישמש במקום איתו שהוא כנוי
פעול כמו שאהו בחיקך וכן הם במקום אותם כמו
וכוניהם כי וכוניהם יורה מתחה א"כ יבא : הפועלים
אותי אותך איתו איתכם אותה אותכן
אותן המורים על הידיעה לו והוא טוה וזה גם בחסרון
ה"ה שיה הלזה הלזו בטרק לנקבה כמו הארץ הלזו
(יהזקאל ל"ז) זה או זו בטרק לזכר : זאת או זו בחולם
לנקבה : הכנויים הטמונים לשמות מורים שהם ההוא
הוא של מי שיבא עליו הכנוי כמו עבדך יעקב ר"ל עבד
סלך אבל הטמונים אל הפועלים מורים על הפעול כמו
פקדת ר"ל פקד אותך : הכנויים המחוברים יש פשוטים
יש אורכיים : הפשוטים האותיות הנוספות על השרש
בכניס

בכניסם להורות הגופים כמו פקדת ועל העמות כמו
עבדך ועל המלות כמו עמי וכן עם מלת את המושמעת
במקום עם כמו אחי : המורכבים כלוים אל הפועלים
כמו פקדתו שיש כבר הנמאח פועל זוכה הנכתר פעול
ולא ילנו כ"א עם הפעלים היוצאים : פקדך לפעמים
הכ"ף בקמץ ופעמים בסוף אבל לנקבה הלמד במילוי :
פקדם לפעמים בתוספת ויו כמו כסמו יס : פקדה
במפיק וכן בזולת מפיק נמצא שהיא כנוי לנקבה
שמה נכח (עמוס א) :

עקרו ברל א

הזהר בסירים שלא לעשות מלעיל
מלרע או להפך גם לא מהטוב
נח נע גם לא לחלק התיבורן לפתים וכל פעל ראה אם
ישנו במקרא בבנין ההוא כי לא תגזור פעל משם או
מלה אשר לא נגזר במקרא כמו מבטן לומר הבטין
וכן לא תגזור עם זה מפעל מה ונשמרת בחרוים שלא
לטעות בהם כמו לחרוז שמניך ארמוניך כי משמך
תאמר שמנים אך מארמון לא תאמר ארמונים רת
ארמנות :

עקרו ברל ב

כבר כתבתי שהתב סומן פיתוחל
חותם ותק סומן פתחי חתם לכך
כל אות הנקודה בא' מאלה תקרא תנועה : ויתד הוא
האות שתקד' בטוא נע ואחריה אחת מהתנועות
האמורות בין שהאותיות הן ב' כמו בך או ג' כמו בכל
או ד' כמו שמור : ודין החטפים כדין השוא כמו אני וכך
ויו השמות בשורק עם אופיות ב"מף הנעות ולא הנחות
כמו

דברי אגור

כמו ופרו ורבו * והזהר שלא תחרו סכה עם צוקה אף
על פי סהכ ממונא אחר והוא הדין סאר המוכחות וגם
לא חולס עם סורק כמו תכרות חרות וכן הדין בסאר
התכופות * ולא אעריך סלחן סמות הסירים כי הם
כתובי בהרבה מקומות וכל יתר כנטול וכל זה מספיק
למתחילים * ואתה הקורא אם תמצא דבר סאינו
הגון כי לא טעות דפוס ואמכ סגיתי אחי תלין מסוגתי
ומים יעקב למישור ואל תתן אחת ליעקב יען כי בספל
כל גבים גבי ובפרט לעת כזאת דרגלי חר ארעא
יחד אמברא ללכת למסעי לקסאל מוכפירא בע"ה
ורבות מתשבות בלבי הגם סהוא בימי חרפיו זה כי
קטון לאלפי נדל באלפי וככבם אלופי בחכמה לא לפי
בעיניך אלופי ולכל צופי לכן ידו סמתי למו פי כאם
תולעת ילפי :

הביטה וראה

שביל האות ובנקדות טעמים גב בעקרים *
סמות בפרט פעלים בין חמלות והשירים *

ותהי סלמתי יום ה' ראש הסכה לאילנות
סגמ זכרו תורת יעקוב יעקוב לפי :

לוח הטעמים

י

המלכים הם אלה זרקא שרי פור גדול קרני
פרה תלשא אזלא רביע שני
גרישין פסקי לנרמיה זקף גדול פשט זקף
קטון טרחא אתנח הביר של שלת יתיב סוף
פסוק ואלה הם המשרתים שופר ישר שופר
הפוך ירח בן יומו תרכא קדכא דגנא מאריך
וארה הם הנקראים עבדים או קוצים שופר
מכרבל שפר עלוי תרין הוטרין סהפא מאילא

קצתם יש להם שמות כרדעים כד * הנאון ארקיולטי
לרו כמו שרי סגולה * וא וטפסא * תלשא
תלישא גדולה * תרסא תליש * טכי פשט פשטא * שופר
ישר ומונח ושופר הולך * ש * ר הסוך כקרא גכ כן מהסך סו
שופר עומד * מאריך מרכס ומתג ויש סקורים לו
געיא * דגנא ושופר נלגל * סלוק
וסוף פסוק :

תם

